

008 11 E
SZIGORUAN TITKOS

Országos Találmányi Hivatal

Ügyszám:

Készült 60 példányban.

...56....példány.

001/1959

E l ő t e r j e s z t é s

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormányhoz.

LEKATVÁ:
1111/59
.....
.....
.....

Tárgy: Az ujitásokról és találmányokról szóló új rendelet tervezete.

Az ujitásokról és találmányokról szóló 38/1957 /VI.23./ Korm. számú rendelet megjelenése óta eltelt körülbelül másfél év tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a rendelet alapjaiban bevált. Számos olyan akadályt hárított el, amely korábban fékezte az ujitómozgalom lendületét. Igazolja ezt a megállapítást a benyújtott javaslatok száma, amely 1958. évben mintegy 60.000-rel haladta meg az 1957-ben benyújtott javaslatokét. Hasonlóképen növekedett 1958-ban - az előző évhez viszonyítva - az elfogadott javaslatok száma is, az ujitások népgazdasági eredménye pedig mintegy 16%-kal magasabb.

Az alapelveiben helyes rendelet alkalmazása során azonban megállapítható volt, hogy a rendeletnek több rendelkezése a gyakorlatban nem vált be. Így hibaként volt megállapítható, hogy a közreműködők részére kifizethető díj alsó határa az ujitói díjhoz viszonyítva túl magas volt. Ugyancsak hiányosságként jelentkezett, hogy több esetben a közreműködők hamarabb kapták meg az őket megillető díjat, mint az ujitó. A tapasztalatok azt is igazolták, hogy minisztériumi síkon az ujitási hálózat megerősítése szükséges.

A fenti hiányosságok kiküszöbölése és további részletkérdések szabályozása céljából szükséges rendelkezéseknek kiegészítő rendelet formájában történő megjelentetése nem volna célszerű, mert az áttekinthetőség rovására menne. Ezért a 38. számú rendeletben foglalt alapelvek fenntartása mellett új rendelet kiadása indokolt.

A tervezett lényegesebb módosítások - a §-ok sorrendjében - a következők:

Magyar Országos
Levéltár

Magyar Országos
Levéltár

1111-A-83-b 00120/1959.

Ki kell mondani, -2-

1./ Az ujitástól csak viszonylagos újdonság követelhető. Ez akkor fenn, ha a javasolt elgondolást a javaslattétel időpontjában nem alkalmazzák és alkalmazását nem is tervezik. /1.§/2/ bek./.

2./ Kutatói munkakörben alkalmazott dolgozó - az eddigi szabályozásnak megfelelően - nem érvényesítheti ujitásként az alkalmazó szerv tématervében szereplő, illetőleg a reábizott feladatokkal összefüggő javaslatokat. Ha azonban az ilyen munkakörben alkalmazott dolgozó a munkaadó szerv által megbízás alapján kidolgozott megoldásnak a megbízó munkaterületén kívül eső területen való alkalmazását javasolja, megvalósítás esetén őt az ujitási díj 20%-át kitevő jutalomban kell részesíteni /1.§. /5/ bek./.

3./ A szerzőség, illetőleg társszerzőség megállapítása iránti pert a megvalósító szerv vezetője határozatának kézbesítésétől számított 30 napon belül kell megindítani /2.§/3/ bek./.

4./ A honvédelmi érdekű javaslatokat kifüggeszteni nem szabad. A vezető fontos népgazdasági érdekből más természetű ujitások titkos kezelését is elrendelheti /5.§/2/ bek./.

5./ Az eddigi szabályozással szemben a tervezet fellebbezési lehetőséget biztosít az ujitónak a javaslatát elutasító határozattal szemben abban az esetben, ha a szakszervezet az elutasító határozat felülvizsgálatát szükségesnek tartotta és a vezető határozatát ennek ellenére fenntartja /6.§/3/ bek./.

6./ Az ujitások minél gyorsabb megvalósítása céljából a tervezet megengedi, hogy az ujitó és az ujitóval együtt másokat is meg lehessen bízni a megvalósítás céljából szükséges rajzok, tervek elkészítésével. Az ujitót, illetőleg munkatársait magán-tervezőknek tekinteni nem lehet /8.§/7/ bek./.

7./ A tapasztalatcsere minél hatékonyabb ösztönzése céljából a tervezet az ujitási díjnak eddig 20%-át kitevő tapasztalatcsere díjat 50%-ban állapítja meg /9.§. /3/ bek./.

8./ A helytelenül kifizetett ujitási vagy feltalálói díjat csak az ujitó, illetőleg feltaláló rosszhiszemősége esetén

./.

kell visszafizetni. Az eljárás birói utra tartozik /9.§/8/ bek./.

9./ Az eddigi szabályozásnak megfelelően a miniszter állapíthatja meg, hogy mit kell új cikknek tekinteni. Új elem azonban, hogy valamely termék színének, formájának vagy méretének megváltoztatására irányuló javaslatot új cikk előállítására irányuló javaslatként elbírálni nem lehet /11.§/1/ bek. b./ pont/.

10./ Ha az újítási javaslat olyan természetű, hogy a tervezetben foglalt több díjazási mód bármelyike alapján díjazható, az újítóra nézve legkedvezőbb díjazási módot kell alkalmazni. Két vagy több díjazási módot azonban együttesen alkalmazni nem lehet /11.§/2/ bek./.

11./ Az 50.000 Ft-ot meghaladó újítói és feltalálói díjak jóváhagyása céljából az Országos Találmányi Hivatal mellett díjazási bizottságot kell szervezni. A bizottság az Országos Tervhivatal, az illetékes minisztérium, a Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Tanácsa és az Országos Találmányi Hivatal képviselőiből tevődik össze /11.§/7/ bek./.

12./ A gyakorlatban sokszor megtörténik, hogy a javaslatot megvalósítják anélkül, hogy az érdekeltek a megvalósításra vonatkozó szerződést megkötötték volna. Ilyen esetben, ha az érdekeltek a díjazás mértéke tekintetében megállapodni nem tudnak, a díj megállapítása birói utra tartozik. /14.§/5/ bek./.

13./ Az eddigi szabályok szerint az újítási javaslatok kísérlétezésével és megvalósításával kapcsolatos költségeket a vállalatok termelési költségként számolhatják el. Indokolt ~~e kalkulatív~~ elszámolásnak kötelezővé tétele /16.§/1/ bek./.

14./ Az állami költségvetésből fenntartott szerveknél az újításokkal kapcsolatos díjak és költségek fedezetéről a költségvetésben külön keretben kell gondoskodni /16.§/7/ bek./.

15./ A közreműködői díj alsó határa az eddigi szabályozás szerint az újítási díj 50%-a. Ez a rendelkezés a szándékolttól nem érte el. A cél az volt, hogy a közreműködői díjban több személy részesüljön és hogy a közreműködők ne aránytalanul csekély, hanem olyan összeget kapjanak, amely kellően ösztönzi őket az újítási javaslatok megvalósítására. Ezzel szemben az volt a tapasztalat, hogy a közreműködői díj megállapításáért felelős

igazgatók, ha nagyobb összegű közreműködői díj kifizetését kellett volna egy-két személy részére engedélyezni, inkább elutasító álláspontra helyezkedtek és inkább egyáltalán nem fizettek közreműködői díjat, mintsem az 50%-os minimum összegének megfelelő díjat engedélyezték volna. Indokolt ezért a közreműködői díj alsó határának - a jelenlegi felső határ meghagyása mellett - az ujitási díj 10%-ára való leszállítása, mert így szélesebb határok között, megfelelő rugalmassággal lehet a közreműködőket díjazni.

Az az eddigi rendelkezés, hogy a legeredményesebb közreműködőket lehet díjban részesíteni, indokolatlan díjkifizetésre ad lehetőséget, mert legeredményesebb munkát végző személy minden megvalósított ujitás esetén van, ezért a közreműködői díj kifizethető még akkor is, ha a kifejtett tevékenység jellege azt különben nem tenné indokolttá. Szükséges tehát olyan módosítás, hogy csak az átlagon felüli tevékenységet kifejtő dolgozókat lehet közreműködői díjban részesíteni.

A 38. számú rendelet szerint a kísérletezés során kifejtett tevékenységért járó közreműködői díjat a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötésétől számított 8 napon belül kell folyósítani. Ilyen szabályozás mellett néhány esetben előfordult, hogy a közreműködők korábban jutottak díjhoz, mint az ujitó, illetőleg feltaláló az ujitási, illetőleg feltalálói díjhoz. Indokolt tehát az olyan szabályozás, hogy a közreműködők ugyanolyan arányban és időben kapják díjukat, mint az ujitók, illetőleg feltalálók.

Az eddigi szabályozás szerint, ha a közreműködői díj összege a 25.000 Ft-ot meg is haladta, nem kellett a felettes szerv jóváhagyását kikérni, viszont ugyanilyen összegű ujitási díj megállapításához a felettes szerv engedélye szükséges volt. Ennek a visszas helyzetnek megszüntetése céljából kimondja a tervezet, hogy a 25.000 Ft-on felüli közreműködői díjakat a minisztériumnak kell jóváhagynia /17.§/.

16./ A minisztériumok ujitási hálózata általában nem ki-
elégítő. Több iparigazgatóságnál például ujitási előadó egyál-
talan nincs, noha az ügyintézés ezt megkívánná. Ezért mondja
ki a tervezet, hogy minden iparigazgatóságnál, főosztálynál,
ujitási előadót kell kijelölni, akit más munkakör ellátásával
megbízni nem lehet /20.§/4/ bek./.

17./ Az Országos Találmányi Hivatal által hozott elvi
döntések eddig a bíróságokra nézve nem voltak kötelezőek. A
gyakorlati tapasztalatok alapján felmerült kívánság, hogy a
bíróságok is alkalmazzák azokat az elvi döntéseket, amelyeket az
Országos Találmányi Hivatal az érdekelt minisztérium vagy mi-
nisztériumok és a Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Szövet-
ségének meghallgatása után hoz /22.§/.

18./ A minisztériumi iparigazgatóságok és főosztályok ipar-
ági ujitási feladattervet kötelesek készíteni; abba az iparág
által megoldandó fontos feladatokat kell felvenni /24.§/3/ bek./.

19./ A 38. számú rendelet az ujitások és korszerű munka-
módszerek elterjesztése szempontjából döntő fontosságú tapasztalat-
csere kérdését egyáltalán nem szabályozza. ~~(Főleg ennek tudható~~
~~be, hogy szervezett tapasztalatcsere jelenleg jóformán nincs.)~~
Szükséges tehát a tapasztalatcsere jogszabályi rendezése ~~olyan~~
formában, hogy a vállalatok által az Országos Találmányi Hivatal-
hoz beküldött, bevált ujitásokat az Országos Találmányi Hivatal
az illetékes minisztériummal együtt megszűri és a másutt is meg-
valósítható javaslatokat az érdekelteknek megküldi /25.§/.

20./ Tapasztalható volt, hogy a vállalatok egy-egy talál-
mányra, mint szolgálati találmányra igényt tartottak, azonban
a szabadalmaztatási eljárás során a szükséges tevékenységet nem
fejtették ki. ~~Te~~ Ezért a szabadalmi bejelentést visszavontnak kel-
lett kimondani. Ez nyilvánvalóan sérti a feltaláló érdekét,
hiszen a vállalat nemtörődősége vagy hanyagsága folytán talál-
mánya védelem alá nem kerül. Ezért mondja ki a tervezet, hogy
amennyiben a munkáltató, illetőleg megbízó az Országos Találmányi
Hivatal ismételt felhívása ellenére sem pótolja a szabadalmi
bejelentés hiányait, a találmányból eredő minden jog a feltalálóra

In order to avoid, further work

viSSzaszáll, a szabadalmaztatási eljárást a feltaláló bevonásával kell folytatni. Egyébként a találmány szolgálati vagy nem szolgálati jellege tekintetében az Országos Találmányi Hivatal határoz /27.§/5/ bek./.

21./ A 15./ pontban már kifejtettek alapján a találmány megvalósításában közreműködők díjának alsó határát a tervezet az eddigi 50%-ról 10%-ra szállítja le /30.§ j./ pont/.

22./ Az állami vállalatok között állandó viták tárgyát képezi, hogy az egyik állami vállalat által kidolgozott találmánynak másik állami vállalat részére történő átadása fejében az átadó vállalat követelhet-e ellenértéket. Méltányos és ösztönző, hogy az átadó vállalat költségei arányos részének megtérítését követelhesse. Vita esetén döntőbizottság jár el /30.§ 1./ pont/.

Kérem a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormányt az alábbi

h a t á r o z a t i j a v a s l a t
elfogadására:

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elrendeli a csatolt tervezetnek a Magyar Közlönyben kormányrendeletként való kihirdetését.

Budapest, 1959. jan. 26.

Tasnádi Emil s.k.
elnök

13
ORSZÁGOS TERVHIVATAL.

Elnöki főosztály

0050/I/1959.

Szigoruan titkos !

LERAKVA:
MK/54
Intézkedés
195.....hó
.....napján

Tárgy: Az újításokról és találmányokról szóló rendelettervezet.

Melléklet: 2 db.

dr. Gál Tivadar elvtársnak
főosztályvezető.....

Az Országos Találmányi Hivatal által készített Kormányrendelet-tervezet vitás kérdéseinek egyeztetése céljából Kiss József elvtárs, az Országos Tervhivatal elnöke

1959. április 23-án / csütörtök / d.u. 1/2 3 órakor

értekezletet tart az Országos Tervhivatali kollégiumi termében /I.em. 100/.

Kiss elvtárs megbízásából kérem, hogy az értekezleten személyesen résztvenni szíveskedjék.

Budapest, 1959. április 21.

Czér Brunó s.k.
az Elnöki főosztály vezetője.

A kiadmány hitelül:

Kósa Anna
Kósa Anna

Kapják: BkM. Halász János min.h.
Élm.M. Babos Zoltán min.h.
É.M. Trautmann Rezső min.
F.M. Székely Máttyás min.h.
I.M. Gellért György o.v.
KGM. Bakonyi Sebestyén Endre min.első h.
KPM. Katona Antal min.h.
Kip.M. Nagy Józsefné min.
Munk.M. Kisházi Ödön min.
Mű.M. dr. Fajth Tibor csop.főnök
N.M. Czottner Sándor min.
P.M. Polonyi Szücs Lajos min.első h.
KISZ Erdős József elnök
SZÖVOSZ Molnár Károly elnök h.
Legfőbb Ügyészség dr. Katona Zoltán legfőbb ügyész h.
KNEB. Oczel János elnök.
MT. Titk.dr. Gál Tivadar o.v.
SZOT Varga György titkár
OTH. Tasnádi Emil elnök
OT. dr. Ajtai Miklós eln.h.
Czér Brunó fő.v.

Magyar Országos
Levélár

XLK-B-83-6

00180/1959

ORSZÁGOS TALÁLmányi HIVATAL.
Szigoruan titkos.
001/4/1959.

Készült: 39 példányban.
39 példány.

E l ő t e r j e s z t é s

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormányhoz
az Országos Találmányi Hivatal hatásköre, munkája és feladatai,
továbbá az újításokról és találmányokról szóló új rendelet ter-
vezete tárgyában.

Egyetértenek:

- 1/ Belügyminisztérium
/Bartos Antal min.h./
- 2/ Egészségügyi min.
/Dolleschall Frigyes min./
- 3/ Földművelésügyi min.
/Szóke Mátyás min.h./
- 4/ Igazságügyminisztérium
/dr.Gellért György o.vez./
- 5/ Honvédelmi minisztérium
/Révész Géza min./
- 6/ Külügyminisztérium
/Sik Endre min./
- 7/ Külkereskedelmi min.
/Karádi Gyula min.h./
- 8/ Szakszervezetek Orsz.Tanácsa
- 9/ Művelődésügyi min.
/dr.Fajth Tibor gazd.csop.főn./

Észrevételt tettek:

- 1/ Belkereskedelmi min.
/Halász János min.h./
- 2/ Elelmezésügyi min.
/Babos Zoltán min.h./
- 3/ Építésügyi min.
/Trautmann Rezső min./
- 4/ Kisipari Szöv.Orsz.Szöv.
/Erdős József elnök/
- 5/ Kohó- és Gépipari min.
/Csörgő János min./
- 6/ Közlekedés- és Postaügyi min.
/Katona Antal min.h./
- 7/ Köz.Népi Ellenőrzé.Biz.
/Óczel János elnök/
- 8/ Könnyűipari min.
/Nagy Józsefné min./
- 9/ Legfőbb Ügyészség
/dr.Katona Zoltán legfőbb.ügy.h./
- 10/ Munkaügyi min.
/Kisházi Ödön min./
- 11/ Nehézipari min.
/Czöttner Sándor min./
- 12/ Pénzügyminisztérium
/Polónyi Szücs Lajos min.h./
- 13/ Szövetkezetek Orsz.Szövetsége
/Molnár Károly igazgatóság eln.h./
- 14/ Országos Tervhivatal

Magyar Országos
Levélár

XX-#-83-b

00180/1959

I.

A szocialista népgazdaság fejlesztésének, a munka termelékenysége emelésének alapvető feltétele a műszaki fejlesztés, a technikai színvonal emelése. A műszaki fejlesztésben, a technikai színvonal emelésében rendkívül fontos szerepe van a dolgozó tömegek, a munkások, műszaki értelmiségiek, tudósok alkotókészségének, amely újítások, találmányok megalkotásában, termelékenyebb gyártási eljárások kidolgozásában, a tudomány és technika legújabb hazai és külföldi eredményeinek alkalmazásában jut kifejezésre.

Az újítómozgalom és feltalálói tevékenység a szocialista népgazdaság részére eddig is sok milliárd forint értékű hasznot eredményezett és jelentős mértékben járult hozzá a technikai színvonal emeléséhez. A műszaki fejlesztés elősegítése és az újítói-feltalálói mozgalom további fellendítése érdekében az Országos Találmányi Hivatalnak - mint az újítások és találmányok országos központi hatóságának - e jogköréből adódó lehetőségek fokozottabb kihasználása mellett az alábbi új feladatokat kell vállalnia:

1./ Megoldatlan a népgazdaság számára nagyjelentőségű újításokkal és találmányokkal való felelős gazdálkodás. Ennek hiányában a nagyjelentőségű újítások és találmányok bevezetése, hasznosítása gyakran elhúzódik vagy teljesen elmarad. E hiányosságok kiküszöbölése céljából az Országos Találmányi Hivatal a nagyjelentőségű újításokat és találmányokat kiválasztás után hivatalból rendszeresen megküldi az érdekelt minisztériumoknak /:országos hatáskörű szerveknek:/.

A tényleges gyakorlatbavétel biztosítása céljából javasoljuk, hogy a minisztériumok a részükre átadott újításokról és találmányokról számoljanak el az Országos Találmányi Hivatal felé, megvalósításra történő elfogadás esetén a szükséges kooperációt is biztosító intézkedési terveket dolgozzák ki.

Az Országos Találmányi Hivatal az intézkedési tervek végre-

./.

hajtását ellenőrizze, a megvalósításhoz a lehetőségeihez mérten nyújtson segítséget. Az Országos Találmányi Hivatal a nagyjelentőségű ujitások és találmányok hasznosításáról a Gazdasági Bizottságnak félévenként tegyen jelentést /:Rendelettervezet 23.§-ának 4. bekezdése és a határozati javaslat tervezetének 3./pontja.:/

E feladat megvalósításához az Országos Találmányi Hivatalnak 9 főnyi létszámra van szüksége.

2./ Meg kell valósítani a széles körben alkalmazható ujitások, fejlett gyártási eljárások stb. tárcák közötti szervezett tapasztalatcseréjét. Jelenleg a tárcákon belüli tapasztalatcsere szervezetlensége, gyengesége és a tárcák közötti tapasztalatcsere teljes hiánya miatt gyakran az azonos feltételek mellett dolgozó üzemek is egymástól lényegesen eltérő technikai színvonalat képviselnek. Ezért javasoljuk, hogy az Országos Találmányi Hivatal egyrészt segítse és ellenőrizze a tárcákon belül folyó tapasztalatcserét, másrészt gyűjtse be a tárcák közötti tapasztalatcserére alkalmas javaslatokat és azokat gyakorlati megvalósításra alkalmas állapotban /:magyarázatokkal, rajzokkal ellátva:/ adja át a megvalósításra illetékes szerveknek és kísérelje figyelemmel a javaslatok sorsát /:Rendelettervezet 24.§-a:/. E feladatok ellátásához 11 fő létszám szükséges.

3./ Az ujitók és feltalálók tevékenysége jelenleg nem megfelelően irányított. Az üzemi ujitási feladatterveket nem mindenütt és gyakran nem megfelelően készítik. Iparági ujitási feladattervek általában nem készülnek.

Az ujitók és feltalálók tevékenységének a népgazdaság legfontosabb feladatai megoldására való irányítása céljából javasoljuk iparági ujitási feladattervek kidolgozásának kötelezővé tételét. A minisztériumok az iparági feladatterveket az Országos Találmányi Hivatalnak küldjék meg, amely azokat egyeztetési és elterjesztésükről, propagálásukról rendszeresen gondoskodik és megvalósításukat figyelemmel kíséri /:Rendelettervezet 23.§. /3/ bek.:/.

E feladathoz 3 főnyi létszám szükséges.

Magyar Országos
Levélár

./.

XIX-A-83-b

00140/1953

4./ A műszaki fejlesztés, valamint az állam eszközeivel való takarékoság megköveteli, hogy a beruházások, új gyártmányok, technológiai folyamatok, stb. a legkorszerűbb technikai színvonalon valósuljanak meg.

Jelenleg gyakran előfordul, hogy a hazai ipar olyan beruházásokat valósít meg, olyan új gyártmányokat állít elő, melyek technikai színvonal tekintetében a legkorszerűbb külföldi termékektől lényegesen elmaradnak. Az Országos Találmányi Hivatalnak a műszaki színvonal emelése, az állam eszközeivel való takarékoság érdekében vállalnia kell azt a feladatot, hogy a beruházások, új gyártmányok, új gyártási eljárások, kutatások terveivel kapcsolatban a Szabadalmi Társaság és a műszaki dokumentációs gyűjtemény felhasználásával értékelést és tájékoztatást adjon azok technikai színvonaláról és a tervezők /:tervezetők:/ figyelmét a legújabb technikai eredményekre felhívja. /:E technikai színvonalvizsgálat kérésére a tárcák részére kezdetben lehetőséget kell biztosítani, később azonban ezt kötelezően kellene előírni. /:Rendelettervezet 21.§-ának i/pontja:/.

E feladat elvégzéséhez 9 főnyi létszám szükséges.

./.

5./ Külkereskedelmünk fokozódó feladatai, valamint a műszaki színvonal várható gyors növekedése szükségessé teszi gyártmányaink fokozottabb iparjogvédelmének biztosítását. A jelenlegi szabadalmi, védjegy, stb. törvényeink elavultak, mert ezek alaptörvényei az 1890-es, 1895-ös és 1907-es években születtek.

Ezen elavult törvények alapján folytatott eljárás, gyakorlat, különösen a védjegyekkel kapcsolatban, terjedelmében és színvonalában jelentősen elmaradt a nemzetközi követelmények mögött. Szükséges tehát új, a szocialista viszonyoknak megfelelő törvények megalkotása és a nemzetközi követelményeknek megfelelő szervezet és eljárás megvalósítása.

E feladat létszámkihatása 3 fő.

6./ Az ujitómozgalommal kapcsolatos propagandamunka megjavítása céljából az "Ujitók Lapja", az Országos Találmányi Hivatal hivatalos lapja, példányszámát növelni kell, külső formáját meg kell javítani, az árát pedig le kell szállítani /:határozati javaslat 3./pontja:/.

II.

Az ujitásokról és találmányokról szóló 38/1957/VI.23./Korm. számú rendelet megjelenése óta eltelt kb. egy és háromnegyed év tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a rendelet alapjaiban bevált. Az alapelveiben helyes rendelet alkalmazása során azonban több fogyatékoság is jelentkezett. Ezek-

./.

nek megszüntetése céljából szükséges rendelkezéseknek kiegészítő rendelet formájában történő megjelentetése nem volna célszerű, mert az áttekinthetőség rovására menne. Ezért a 38-as rendeletben foglalt alapelvek fenntartása mellett új rendelet kiadása indokolt.

A tervezett lényegesebb módosítások a következők:

- 1./ Az ujitástól csak viszonylagos újdonság követelhető /1.§. /2/ bek./
- 2./ Minőségromlással járó javaslatot ujitásként elfogadni egyáltalán nem lehet /1.§. /3/ bek. c./pont./
- 3./ Kutatói munkakörben alkalmazott dolgozó az eddigi szabályozásnak megfelelően nem érvényesítheti ujitásként az alkalmazó szerv tématervében szereplő, illetőleg a rábízott feladatokkal összefüggő javaslatokat. Ha azonban az ilyen munkakörben alkalmazott dolgozó a munkaadó szerv által megbízás alapján kidolgozott megoldásnak a megbízó munkaterületén kívüleső területen való alkalmazását javasolja, megvalósítás esetén őt az ujitási díj 20 %-át kitevő jutalomba kell részesíteni /1.§. /5/ bek./.
- 4./ A vezetőnek a szerzőséggel kapcsolatos határozata elleni polgári pert jogvesztés terhével a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül kell megindítani /2.§. /3/ bek./.
- 5./ Az ujitási mozgalom tisztaságának minél hatékonyabb előmozdítása céljából szükséges annak kimondása, hogy az irányító szerv dolgozójának ujitási javaslatával kapcsolatban a munkaköri kötelesség kérdésében az irányító szerv állásfoglalását ki kell kérni /7.§. /3/ bek./.
- 6./ Az ujitások minél gyorsabb megvalósítása céljából indokolt, hogy az ujitót és az ujitóval együtt másokat is meglehessen bizni a megvalósítás céljából szükséges rajzok elkészítésével. Az ujitót, illetőleg munkatársait ilyen esetben magántervezőnek tekinteni nem lehet. Az esetleges visszaélések lehető megakadályozása céljából azonban indokolt a miniszter által megállapított értékhatáron

./.

- felül a felettes szerv előzetes engedélye kikérésének elő-
írása /8.§. /8/ bek./.
- 7./ A helytelenül kifizetett ujitási vagy feltalálói díjat
csak rosszhiszeműség esetén kell visszafizetni. Az eljá-
rás birói utra tartozik /9.§. /7/ bek./.
- 8./ Tapasztalatcsere esetén az esetleg kifizetésre kerülő köz-
reműködői díj összegéből a tapasztalatcsere díj összegét
nem kell levonni /9.§. /4/ bek./.
- 9./ Ujitás külföldre történő átadása esetén is jár az ujitó
részére egyszeri díjazás, amelyet az Országos Találmányi
Hivatal állapít meg és fizet ki /9.§. /8/ bek./.
- 10./ Többtermelést eredményező ujitás esetén a százalékos
kulcs felső határa nem az önköltség eddigi 5 %-a, hanem
2 %-a /11.§. /1/ bek. b./pont/.
- 11./ Változatlanul a miniszter állapítja meg, hogy mit kell
új cikknek tekinteni. Atermékek színének, formájának vagy
méretének megváltoztatására irányuló javaslatot azonban
új cikk előállítására irányuló javaslatként díjazni nem
lehet /11.§. /1/ bek. b./pont/.
- 12./ Az eddigi szabályozás szerint az ujitási díj első részle-
tét a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötésétől
számított 8 napon belül kellett folyósítani. A tervezet
z első díjrészlet folyósítását csak a megvalósítás után
engedélyezi /11.§. /3/ bek./.
- 13./ A gyakorlatban többször megtörtént, hogy a javaslatot meg-
valósították anélkül, hogy az érdekeltek a szerződést meg-
kötötték volna. Ilyen esetben, ha az érdekeltek a díjazás
tekintetében megállapodni nem tudnak, a díjmegállapítás
birói utra tartozik feltéve, hogy a felek nem vetik ma-
gukat alá az általuk választott személy vagy bizottság
döntésének /14.§. /5/ bek./.
- 14./ Az ujitási javaslatok kísérlétezésével és megvalósításával
kapcsolatos költségeket termelési költségként kell elszá-
molni. Nagyjelentőségű ujitás esetén azonban e költségek
a műszaki fejlesztési alap terhére is elszámolhatók /16.§.
/1/ és /2/ bek./.

15./ A közreműködői díj alsó határa az eddigi szabályozás szerint az ujitási díj 50 %-a. Ez a rendelkezés a szándékolt célt nem érte el. A cél az volt, hogy közreműködői díjban több személy részesüljön és hogy a közreműködők ne aránytalanul csekély, hanem olyan összeget kapjanak, amely kellően ösztönzi őket az ujitási javaslatok megvalósítására. Ezzel szemben az volt a tapasztalat, hogy a közreműködői díj megállapításáért felelős igazgatók, ha nagyobb összegű díj kifizetését kellett volna egy-két személy részére kifizetni, inkább elutasító álláspontra helyezkedtek és inkább egyáltalán nem fizettek közreműködői díjat, mintsem az 50 %-os minimum összegének megfelelő díjat engedélyezték volna. Indokolt ezért a közreműködői díj alsó határának - a jelenlegi felső határ meghagyása mellett - az ujitási díj 10 %-ára való leszállítása, mert így szélesebb határok között megfelelő rugalmassággal lehet a közreműködőket díjazni.

Az az eddigi rendelkezés, hogy a legeredményesebb közreműködőket lehet díjban részesíteni, indokolatlan díjkifizetésre ad lehetőséget, mert legeredményesebb tevékenységet végző személy minden megvalósított ujitás esetén van, ezért a közreműködői díj kifizethető még akkor is, ha a kifejtett tevékenység jellege azt különben nem indokolná. Szükséges tehát olyan módosítás, hogy csak az átlagon felüli tevékenységet kifejtő dolgozók részére jár a közreműködői díj, amelyet azonban most már nem lehet, hanem kell fizetni. A mozgalom erkölcsi tisztasága megköveteli, hogy az irányító szerv dolgozója részére közreműködői díjat csak az irányító szerv állapíthasson meg.

A 38-as rendelet szerint a kísérletezés során kifejtett tevékenységért járó közreműködői díjat a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötésétől számított 8 napon belül kell folyósítani. Ilyen szabályozás mellett néhány esetben előfordult, hogy a közreműködők korábban jutottak díjhoz, mint az ujitó, illetőleg a feltaláló a maga díjához. Indokolt tehát az a szabályozás, hogy a közreműködők ugyanolyan arányban és időben kapják díjukat, mint az ujitók, illetőleg feltalálók.

Az eddigi szabályozás szerint, ha a közreműködői díj ösz-

./.

szege a 25.000 Ft-ot meghaladta, nem kellett a felettes szerv jóváhagyása, viszont ugyanilyen összegű ujitási díjra vonatkozó megállapodás csak a felettes szerv jóváhagyásával vált hatályossá. E visszas helyzet megszüntetése céljából mondja ki a tervezet, hogy a 25.000.-Ft-on felüli közreműködői díjak csak a minisztérium jóváhagyása után fizethetők ki /17.§./.

16./ A minisztériumok ujitási hálózata általában nem kielégítő. Több iparigazgatóságnál például ujitási előadó egyáltalán nincs, noha az ügyintézés azt megkövetelné. Ezért mondja ki a tervezet, hogy a minisztériumoknál az ujitómozgalom összefogására megfelelő személyt, továbbá az iparigazgatóságnál, főosztályoknál ujitási előadót kell kijelölni. /20.§. /3/ és /4/ bek./.

17./ Az Országos Találmányi Hivatal feladatainak részletes megállapításával kapcsolatban indokolt annak kimondása, hogy az Országos Találmányi Hivatal ujitásokkal és találmányokkal kapcsolatos elvi döntések meghozatalánál a legfelsőbb bírósággal együttműködik és hogy kezdeményezheti ilyen elvi döntések hozatalát /21.§. c./pont/.

18./ A minisztériumi iparigazgatóságok és főosztályok iparági ujitási feladattervet kötelesek készíteni, ebbe az iparág által megoldandó fontos feladatokat kell felvenni. A feladattervek elterjesztéséről az Országos Találmányi Hivatal gondoskodik /23.§. /3/ bek./.

19./ A 38-as rendelet az ujitások elterjesztése szempontjából döntő fontosságú tapasztalatcsere kérdését egyáltalán nem szabályozza. Indokolt tehát a minisztériumok, illetőleg az Országos Találmányi Hivatal tapasztalatcserével kapcsolatos feladatainak szabályozása /24.§./.

20./ Tapasztalható volt, hogy a vállalatok egy-egy találmány mint szolgálati találmányra igényt tartottak, azonban a
./.

szabadalmaztatási eljárás során szükséges tevékenységet nem fejtettek ki. Ebből a feltalálóra nézve hátrányos helyzet keletkezett, amelyet meg kell szüntetni /26.§. /5/ bek./.

- 21./ A már kifejtettek alapján a találmány megvalósításában közreműködők díjának alsó határát a tervezet az eddigi 50 %-ról 10 %-ra szállítja le /29.§. i./pont/.
- 22./ A vállalatok és állami szervek között állandó vita tárgyát képezi, hogy az egyik szerv által kidolgozott találmánynak a másik szerv részére történő átadása fejében az átadó követelhet-e ellenértéket. Méltányos és ösztönző, hogy az átadó szerv költségei arányos részének megtérítését követelhesse. /29.§. k./pont/.
- 23./ Az ujitó anyagi ösztönzésén felül szükséges az ujitói és feltalálói tevékenység erkölcsi elismerése is. Erkölcsi elismerésül az Országos Találmányi Hivatal elnöke "Kiváló Ujitó", illetőleg "Kiváló Feltaláló" kitüntetést adományozhat /31.§./.
- 24./ Az ujitó mozgalom erkölcsi tisztaságának fokozása céljából indokolt az ujitásokkal kapcsolatos büncselekményekkel kapcsolatban feljelentési kötelezettséget előírni /35.§./.
- 25./ Minthogy az egyes minisztériumok szakmai sajátosságai különbözőek, indokolt a szakmai sajátosságoknak megfelelő végrehajtási utasítások kiadásának kötelezővé tétele /37.§./.

- - - - -

Fentiek alapján kérem, hogy a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a csatolt határozati javaslatot és rendelettervezetet fogadja el.

Tasnádi Emil s.k.

HATÁROZATI JAVASLAT.

1./ A Magyar Forradalmi Munkás-Péraszt Kormány a műszaki fejlesztés, az újítói és feltalálói mozgalom fellendítése érdekében az Országos Találmányi Hivatal részére az előterjesztésben felsorolt feladatok elvégzéséhez 1959.május 1-től 35 fő létszámot engedélyez. A létszám részletezése: 21 műszaki, 3 közgazdasági, 2 jogász, 6 adminisztrátor, 3 segédszemélyzet.

Az engedélyezett létszámnak megfelelő helyiségeket és szükséges feltételeket a Fővárosi Tanács és a Pénzügyminisztérium biztosítsa.

2./ Az Országos Találmányi Hivatal félévenként tegyen jelentést a Gazdasági Bizottságnak a nagyjelentőségű újítások és találmányok hasznosításáról.

3./ Az "Újítók Lapja" /az Országos Találmányi Hivatal hivatalos lapja/ példányszámának növelésére az egyes példányok árának leszállítására, továbbá a külső megjelenési formája megjavítására vonatkozó intézkedéseket a Kormány Tájékoztatási Hivatala és az Országos Találmányi Hivatal együttesen tegyék meg.

4./ Az újításokról és találmányokról szóló kormányrendelet végrehajtási utasítását /:R. 37.§.:/ a rendelet hatályba lépésétől számított 3 hónap alatt ki kell adni.

MEGJEGYZÉS.

A kohó- és gépipari miniszter az előterjesztésnek és a határozati javaslatnak az Országos Találmányi Hivatal hatáskörével és feladataival kapcsolatos részével nem ért egyet. Véleménye szerint a tervezet e részben oly nagyjelentőségű javaslatokat tartalmaz, hogy azok gondos tanulmányozására van szükség. Hiányolja továbbá, hogy az előterjesztés elfogadása esetén az egyes tárcákra háruló újabb jelentős feladatok előfeltételeinek megteremtésére vonatkozóan az előterjesztés javaslatot nem tesz.

A nehézipari miniszter kifogásolja, hogy a tárcákra háruló többletfeladatok megoldásához szükséges többletlétszám biztosításáról a tervezet nem gondoskodik.

A Szövetkezetek Országos Szövetségének elnöke ugyanezt kifogásolja.

A pénzügyminiszter ellenzi az Országos Találmányi Hivatal által kért 35 fős létszámtöbblet számszerű megállapítását. Álláspontja szerint a létszámemelést számszerűleg nem kell meghatározni, hanem az Országos Találmányi Hivatal elnöke a pénzügyminiszterrel állapodjék meg a szükséges többletlétszám tekintetében.

Álláspontunk szerint a már kifejtett indokok alapján szükséges az Országos Találmányi Hivatal hatáskörének és feladatainak a határozati javaslat és a rendelettervezet szerinti szabályozása. Az egyes tárcák részére szükséges létszám biztosításáról nem a jelen előterjesztésben kell gondoskodni, ez az egyes tárcák feladatát képezi. Viszont az Országos Találmányi Hivatal által igényelt létszámot véleményünk szerint indokolt már a határozati javaslatban számszerűleg megállapítani, mert a létszámgény megállapítása a feladatok terjedelmének gondos mérlegelése alapján történt.

A Magyar Forradalmi Munkás- Paraszt Kormány.....
számu rendelete az ujitásokról és találmányokról.

I. RÉSZ

Ujitások.

1.§.

Az ujitás fogalma.

/1/ Ujitás minden / műszaki, szervezési, ügyviteli jellegű/ javaslat, amelynek megvalósítása - a minőség javítása vagy legalább megtartása mellett - a népgazdaság részére gazdasági vagy egyéb hasznos eredménnyel jár. Ujitás lehet olyan javaslat is, amely a szakirodalomban / könyv, folyóirat, megszünt szabadalom leírása, stb./ megjelent közleményen alapszik.

/2/ Az ujitástól csak viszonylagos újdonság követelhető; nem áll fenn a viszonylagos újdonság, ha a javasolt elgondolást az a vállalat /állami szerv/, amelyhez a javaslatot benyújtották, már alkalmazza, vagy ha a vállalat /állami szerv/ vagy irányító szerve igazolja, hogy a javaslat megvalósítását a benyújtás időpontja előtt tervbe vették.

/3/ Nem ujitás az olyan javaslat:

- a/ amely a megoldandó kérdést vagy feladatot pusztán felveti,
- b/ amelynek előterjesztése a javaslattevőnek teljes mértékben munkaköréből folyó kötelessége,
- c/ amely minőségromlással jár.

/4/ Az iparágban már alkalmazott, a javaslattevő munkaterületével összefüggő megoldás előterjesztése munkaköri kötelessége a vállalati igazgatónak, a főmérnöknek, a főkönyvelőnek, az illetékes miniszter által megjelölt hasonló munkakörben alkalmazott dolgozónak, továbbá az irányító szerv szakelőadójának és a nála magasabb beosztásban alkalmazott dolgozónak.

/5/ Kutató munkakörben alkalmazott dolgozónak munkaköri kötelessége az alkalmazó szerv tématervében szereplő, illetőleg a reá bízott feladatokkal összefüggő javaslatok megtétele. Azonban, ha az ilyen munkakörben alkalmazott dolgozó a munkáltató szerv által megbízás alapján kidolgozott megoldásnak a megbízó munkaterületén kívüleső területen való alkalmazását javasolja, megvalósítás esetén őt az ujitási díj 20%-át kitevő jutalomban kell részesíteni.

A jutalmat a megvalósító szerv a megvalósítástól számított 3 hónapon belül az ujitási díjalapból köteles folyósítani.

/6/ Tervező munkakörben foglalkoztatott dolgozó ujitási javaslata a munkaköri köteleesség körét akkor haladja meg, ha az a dolgozó részére megadott műszaki feltételektől eltérő, általában még nem ismert, de a találmányi szintet el nem érő, műszakilag, illetőleg gazdaságilag előnyösebb megoldást ad. A javaslat elfogadása tárgyában a beruházó, illetőleg kivitelező elfogadó nyilatkozata alapján a tervező munkakörben foglalkoztatott dolgozót alkalmazó vállalat /állami szerv/ vezetője dönt. Az ujitót a megvalósításra illetékes szervvel kötött szerződés alapján a jelen rendeletben foglalt rendelkezéseknek megfelelően kell díjazni.

Megjegyzés: A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke kéri a /3/ bekezdés b./pontjából a "teljes mértékben" szavak törlését.

Ezzel az állásponttal nem tudunk egyetérteni, mert ha a javaslat nem teljes mértékben, hanem csak részben képez munkaköri kötelezettséget, azt ujitásként már el kell fogadni, csak a díj nagyságának megállapításánál kerül figyelembevételre a részleges munkaköri köteleesség fennforgása.

A kohó-és gépipari miniszter a /4/ bekezdésben pontosabb körülhatárolást kért a vezetőállású dolgozók munkaköri köteleessége tekintetében.

A kohó-és gépipari miniszter konkrét megoldást nem javasol, különben is véleményünk szerint a /4/ bekezdésben foglalt szöveg egyértelmű.

Az építésügyi miniszter álláspontja szerint a kutatónak csak a közvetlenül reábizott feladat megoldásával kapcsolatos javaslat előterjesztése lehet munkaköri köteleesség. A tervezők ujitásával kapcsolatban szükségesnek tartja, hogy az ilyen ujitás megvalósítottnak legyen tekinthető már akkor, ha a tervezés befejeződött és a beruházási hitelt megnyitották. Végül kéri annak kimondását, hogy a tervező által benyújtott ujitásnak a vezető által történt elfogadása esetén a díjkifizetés a beruházóra nézve legyen kötelező.

Véleményünk szerint nem volna helyes a kutatókra nézve általunk javasolt szigorubb szabályozásnak az építésügyi miniszter által javasolt módon való megváltoztatása, mert ez különböző visszaélésekre, például arra adna lehetőséget, hogy ugyanazon kutató intézetén belül az egyik kutató által kidolgozott megoldást ugyanannak az intézetnek egy másik kutatója "megujítja". A részleges megvalósítottságokkal kapcsolatos építésügyi miniszteri

állásfoglalással sem tudunk egyetérteni, mert amíg a javaslat szerinti megoldás nem jött létre, amíg az csak a tervekben, tehát papíron van meg, megvalósított ujitásról beszélni nem lehet. Egyetértünk viszont az építésügyi miniszternek azzal az álláspontjával, hogy a tervező által benyújtott javaslat megvalósítása esetén a beruházó köteles legyen ujitási díjat fizetni. Ez azonban az általunk javasolt szövegben benne van.

A munkaügyi miniszter mind a tervezőkkel, mind a kutatókkal kapcsolatban azt javasolja, hogy az általuk benyújtott ujitás elfogadása és megvalósítása esetén ők az egyébként járó ujitási díjnak csak 20%-át kaphassák meg.

Ezzel az állásponttal azért nem tudunk egyetérteni, mert - mint már fentebb említettük - a kutatókra és a tervezőkre szigorubb szabályok vannak megállapítva. Ha viszont ezek figyelembevétele mellett is ujitás a javaslat, úgy teljesen indokolatlan volna részükre a díjnak csak egy ötödét folyósítani.

2.§.

Az ujitás szerzője.

/1/ Az ujitás szerzőjének - az ellenkező bizonyításáig - azt kell tekinteni, akinek javaslata a megvalósító vállalatához /állami szervhez/ elsőként érkezett be.

/2/ Az ujitás társszerzői azok, akik a feladat megoldásában ugyanabban az időben, vagy egymást követően - akár egymástól függetlenül is - résztvettek.

/3/ A szerzőségi /társszerzőségi/ vitát a javaslatot elfogadó vállalat /állami szerv/ vezetője dönti el. Az az érdekelt, aki a döntést sérelmesnek tartja, igényét a többi érdekelttel szemben polgári peres úton érvényesítheti. A polgári pert jogvesztés terhével a vezető határozatának kézbesítésétől számított 30 napon belül kell megindítani. Ha a vezető a társszerzőség iránti igényt elismeri, illetőleg a bíróság a társszerzőség elismerése iránt indított keresetnek helyt ad, határozatában a társszerzőség arányát is megállapítja.

/4/ Azt, akinek szerzői /társszerzői/ igényét az előző bekezdés szerint elismérték, úgy kell tekinteni, mintha a javaslatot ő nyújtotta volna be, illetőleg annak benyújtásában ő is résztvett volna. Ezt a szabályt kell alkalmazni a már megkötött szerződés esetében is. /8.§/

/5/ Ha a javaslatot benyújtó személy a határozat meghozatala előtt már vett fel ujitási díjat / díjrészletet/, azt a határozattal jogositott részére átadni, illetőleg vele megosztani csak akkor köteles, ha a díj felvételének időpontjában tudott vagy tudnia kellett arról, hogy a szerzősége / társszerzősége/ más már igényt támasztott. Az ujitási díj / díjrészlet/ újbóli folyósítására a megvalósító vállalatot /állami szervet/ kötelezni nem lehet.

/6/ Az ujitás szerzőségét átruházni tilos. Az ujitási díj iránti igény azonban a polgári jog általános szabályai szerint átruházható és örökölhető.

/7/ A szerzőségi / társszerzőségi/ igényt és az ujitói jogokat a megvalósítástól számított egy éven belül lehet érvényesíteni.

Megjegyzés: Az építésügyi miniszter annak kimondását kéri, hogy társszerzőségnek utólag történő megállapítása esetén a javaslatot eredetileg benyújtónak addig további díjat ne lehessen fizetni, amíg az utólag társszerzőként elismert személy igénye kielégítve nincs.

Az általunk javasolt szöveg helyes értelmezése esetén csak arra az álláspontra lehet jutni, amelynek kifejezett kimondását az építésügyi miniszter kéri. További szabályozást ezért szükségtelennek tartunk.

3.§.

Ujitási javaslatok bejelentése és kezelése.

/1/ Az ujitási javaslatot annál a vállalatnál /állami szervnél/, az ujitási előadónál kell benyújtani, amely annak megvalósítására az ujitás tárgyánál fogva hivatott. Ha a javaslatot nem ilyen vállalatnál /állami szervnél/ nyújtották be, az ujitási előadó 8 napon belül köteles a javaslatot a megvalósításra illetékes szervhez továbbítani és erről az ujitót értesíteni. Több szervnél történő benyújtás esetén meg kell jelölni mindazokat a szerveket, amelyeknél a javaslatot már bejelentették.

/2/ A javaslatnak tartalmaznia kell a megoldás eszközét és módját, továbbá a benyújtó nevét, lakhelyét, foglalkozását és munkaadójának megjelölését. Több javaslattevő esetén meg kell jelölni a szerzőség arányát is.

/3/ Az ujitási előadó a javaslattevő nevét, a javaslat tárgyát és a benyújtás időpontját az ujitási naplóba /4.§./ a beérkezés napján bejegyzí. Erről a javaslattevőnek elismervényt ad, amelynek tartalmaznia kell a bejelentő nevét, a bejegyzés sorszámát, a bejelentés napját és a javaslat tárgyát. A szóbeli bejelentésről az ujitási előadó jegyzőkönyvet vesz fel és annak másolatát a javaslattevőnek azonnal átadja.

/4/ Ha többen közösen jelentik be a javaslatot, valamennyi javaslattevő nevét be kell vezetni az ujitási naplóba és részükre külön-külön elismervényt kell adni, amelyen fel kell tüntetni a társ-szerzők nevét is.

/5/ A javaslat benyújtása ujitásként csak a bejelentés helyén biztosít elsőbbséget, viszont nem érinti az ujitónak azt a jogát, hogy javaslatára szabadalmat kérhessen; a szabadalmi elsőbbség elismeréséhez azonban az Országos Találmányi Hivatalhoz tett bejelentés szükséges.

Megjegyzés: Az építésügyi miniszter annak kimondását kéri, hogy az ujitónak csak akkor kelljen átvételi elismervényt adni, ha javaslatát személyesen nyújtotta be.

Véleményünk szerint a kérdés rendezése a végrehajtási utasítás feladata.

4.§.

Ujitási napló.

Minden vállalatnál /állami szervnél/ ujitási naplót kell vezetni, amelyet a vezető hitelesít. Az ujitási napló egységes mintáját az Országos Találmányi Hivatal állapítja meg.

5.§.

Az ujitási javaslat tárgyának kifüggesztése.

/1/ Az ujitási előadó a javaslat tárgyról a javaslattevő nevének és a bejelentés időpontjának feltüntetésével közleményt készít és azt a vállalat /állami szerv/ hirdetőtábláján, vagy erre alkalmas más helyen, a javaslat benyújtásától számított két napon belül kifüggeszti. Ennek megtörténtét az ujitási napló megfelelő rovatába be kell jegyezni. A kifüggesztett közlemény nem tartalmazhat utalást az ujitó által javasolt megoldásra. A kifüggesztés időtartama 8 nap.

/2/ A hpnvédelmi érdekü javaslatokat nem szabad kifüggeszteni. A vezető fontos népgazdasági érdekből más természetü ujitások titkos kezelését is elrendelheti.

6.§.

Az ujitási javaslat elbírálása.

/1/ A vállalat /állami szerv/ vezetője a kifüggesztési határidő utolsó napjától számított 30 napon belül köteles a javaslat felől érdemben határozni. Ha a vezető az érdemi határozathozatal előtt szakvélemény beszerzését tartja szükségesnek, arra vonatkozóan a kifüggesztés időtartama alatt legfeljebb 30 napos határidő kitűzésével köteles intézkedni. A szakvélemény beérkezése után 15 napon belül a javaslat felől érdemben határozni kell.

/2/ A vezető határozatában a javaslatot
a/ kísérletre /próbára/ alkalmasnak vagy
b/ megvalósításra alkalmasnak minősíti vagy
c/ elutasítja.

/3/ A vezető határozatáról a javaslattevőt írásban értesíti. Az elutasító határozatot indokolni kell. Elutasítás esetében a javaslattevő a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a helyi szakszervezethez fordulhat. Ha a szakszervezet a határozat felülvizsgálását látja szükségesnek, a vezető elutasító határozatát 15 napon belül felülvizsgálni tartozik. Ha az elutasító határozatot nem a vezető hozta, a felülvizsgálatot a vezetőnek kell elvégeznie /5.bek./

/4/ Az ujitások gyors elbírálásáért, tervszerű bevezetéséért, illetőleg a bevezetés előfeltételeinek biztosításáért, továbbá az ujitási díjak határidőn belül történő folyósításáért a megvalósító szerv vezetője, ezenfelül - ügykörén belül - minden dolgozó felelős. Az ezzel kapcsolatos feladatok elvégzése a gazdasági munka szerves része.

/5/ A megvalósító szerv vezetője az ujitási ügyek intézését a főmérnök /műszaki vezető/ hatáskörébe utalhatja. Ez azonban a vezetőt nem mentesíti az ellenőrzéssel járó felelősség alól.

/6/ Az ujitó kérésére a lehetőség szerint módot kell adni arra, hogy - munkaidőn kívül - az üzemi berendezés felhasználásával ujitási javaslata megalapozására kísérleteket folytathasson. Ilyen munkáért az ujitó munkabérre igényt nem tarthat.

/7/ Az ujitási javaslat tartalmát mindaddig nem szabad nyilvánosságra hozni, amíg a javaslat felől a vezető érdemben nem határozott.

Ha pedig a javaslatot találmányként az Országos Találmányi Hivatalhoz is bejelentették, azt nyilvánosságra hozni mindaddig nem szabad, amíg azt az Országos Találmányi Hivatal közzé nem tette vagy a nyilvánossághozatalra engedélyt nem adott. Ezt a szabályt kell alkalmazni az Országos Találmányi Hivatalnál közvetlenül tett szabadalmi bejelentés esetén is.

/8/ Az ujitót ügyének állásáról kívánságára megfelelően tájékoztatni kell.

Megjegyzés: Az építésügyi miniszter a /2/ bekezdésében annak rendezését kéri, hogy az elfogadó határozatot írásban kell-e meghozni vagy sem, és ha igen, a határozat mit tartalmazzon.

A /3/ bekezdés első mondata kimondja, hogy a javaslattevőt írásban kell értesíteni, felesleges tehát a /2/ bekezdésben ennek megismétlése. Nem kormányrendeletbe való továbbá annak előírása, hogy a határozat mit tartalmazzon.

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke az ujitási javaslatot elutasító határozattal szemben fellebbezést kíván engedni.

Tekintettel arra, hogy a tárcák tulnyomó többsége ezt ellenezte, és figyelemmel arra is, hogy panaszjoga az ujitónak végeredményben megvan, nem tartjuk indokoltnak a fellebbezés intézmények bevezetését.

7.§.

Összeférhetetlenség.

/1/ Saját javaslatának vagy hozzátartozója javaslatának ügyintézésében hivatalos tevékenységet senki sem fejthet ki. Hozzátartozó alatt a polgári perrendtartás /1957.évi VIII.törvény/ 13.§-ának /2/ bekezdésében felsorolt személyeket kell érteni.

/2/ Az igazgatónak, helyetteseinek, a főmérnöknek, a főkönyvelőnek a vállalat munkaterül tére vonatkozó ujitási javaslatát döntés és további eljárás céljából a közvetlen irányító szervhez kell felterjeszteni.

/3/ Irányító szerv dolgozójának ujitási javaslatával kapcsolatban a munkaköri köteleesség kérdésében az irányító szerv állásfoglalását kell kikérni, amely az elbírálóra kötelező.

Megjegyzés: A Legfőbb ügyész helyettese a felettes szervvel kívánja a javaslatot elbíráltatni abban az esetben is, ha az ujitó, illetőleg társujtó az ujitási előadó.

Miután az ujitási előadó nem vezetőállású dolgozó, süükségtelennek tartjuk javaslatának a felettes szerv által való elbírálását.

Az élelmezésügyi miniszterhelyettes az irányító szerv dolgozója által a vállalatához benyújtott ujitási javaslatot az irányító szervvel kívánja elbíráltatni.

Véleményünk szerint erre szükség nincs, hiszen a munkaköri köteleesség fenn vagy fenn nem forgása kérdésében a tervezet szerint is az irányító szerv dönt. Egyéb, az ujitással kapcsolatos teendőket pedig már rá lehet bízni a vállalatra.

A kohó- és gépipari miniszter szerint a /2/ bekezdésben foglaltak ellentmondanak az 1.§. /4/ bekezdésében foglaltaknak.

Ilyen ellentmondás nincs, mert az 1.§./4/ bekezdése azt szabja meg, hogy a vállalat vezetőállású dolgozóinak milyen javaslatok előterjesztése tartozik munkaköri köteleességei közé. E §. /2/ bekezdése viszont azt mondja ki, hogy a vezetőállású dolgozók által benyújtott javaslatokat a felettes szervhez kell felterjeszteni.

8.§.

Szerződészkötés az ujitóval.

/1/ Ha a vállalat /állami szerv/ vezetője határozatában a javaslatot kísérletre, illetőleg megvalósításra alkalmasnak minősíti, az ujitóval 1 hónapon belül kísérletre, illetőleg megvalósításra vonatkozó szerződést köt. Ha az ujitás szerzője több személy, a vállalat /állami szerv/ vezetője a szerződést valamennyi ujitóval köteles megkötni. Ilyen esetben a díj az ujitókat a szerződésben megjelölt arány szerint illeti meg. A szerződészkötés előtt a lehetőséghez képest tisztázni kell a várható népgazdasági eredmény és az esetleg szükséges ráfordítások nagyságát, továbbá a megvalósítás szempontjából fontos egyéb körülményeket /pl. a minőség kérdését, a megvalósítás hatását az egyéb vállalatok termelésére/.

/2/ A kísérletre vonatkozó szerződésnek a szükséghez képest tartalmaznia kell:

a/ annak a legkisebb műszaki, illetőleg gazdasági eredménynek megjelölését, amelynek elérését a kísérletnek igazolnia kell,

b/ azt, hogy a vállalat /állami szerv/ a kísérletek, illetőleg a rajzok elkészítése során az ujitó közreműködésére igényt tart-e,

c/ az ujitó közreműködése esetén azt, hogy az ujitó milyen munkák elvégzése fejében, milyen ellenértéket kap, továbbá, hogy az ellenérték mikor, milyen részletekben kerül folyósításra,

d/ azt a kikötést, hogy az ujitó - amennyiben a rajzok elkészítésében, illetőleg a kísérlet lefolytatásában nem működik közre - jogosult a rajzokat, kísérleti eredményeket megtekinteni,

e/ a kísérleti költségkeret nagyságát, a kísérlet megkezdésének és befejezésének előrelátható időpontját,

f/ a kísérletért a vállalat /állami szerv/ részéről felelős személy megjelölését,

g/ azt, hogy kell-e kísérleti naplót vezetni és azt ki vezeti,

h/ a kísérlet szempontjából lényeges egyéb adatokat.

/3/ A kísérlet eredménytelensége esetén a vezető az ujitási javaslatot elutasítja. Ha a kísérlet eredményeként további kísérletek mutatkoznak szükségesnek, a további kísérletek tekintetében az ujitó és a vállalat /állami szerv/ vezetője a /2/ bekezdés rendelkezéseinek megfelelő újabb kísérleti szerződést kötnek.

/4/ Ha a kísérlet eredményes, illetőleg, ha a javaslat kísérlet nélkül is alkalmas a megvalósításra, az ujitó és a megvalósító szerv vezetője 1 hónapon belül megkötí a megvalósításra vonatkozó szerződést. Ennek a szükséghez képest az alábbiakat kell tartalmaznia:

a/ annak megjelölését, hogy az ujitás előreláthatólag mikor és milyen terjedelemben kerül bevezetésre és hogy azt mikor kell megvalósítotttnak tekinteni,

b/ annak megjelölését, hogy a megvalósítás milyen műszaki, illetőleg gazdasági eredményt fog adni, valamint az eredmény mérésének módszerét,

c/ az ujitó részére járó díj százalékos kulcsát, illetőleg a díjat, továbbá, hogy azt milyen részletekben kell folyósítani /9-12.§/,

d/ arra vonatkozó megállapodást, hogy a megvalósításban az ujitó résztvesz-e és ha igen, ezért mikor és milyen összegű ellenszolgáltatás illeti őt meg,

e/ a megvalósítás szempontjából lényeges egyéb adatokat.

/5/ Az ujitást abban az időpontban kell megvalósítottának tekinteni, amikor azt a megvalósítás helyén már üzemszerűen alkalmazzák.

/6/ Nagyobb jelentőségű vagy több vállalatot /állami szervet/ érintő ujitás esetében a kísérletre, illetőleg a megvalósításra vonatkozó szerződést az illetékes miniszter vagy az általa kijelölt személy a jelen rendeletben foglalt, a díjazással kapcsolatos korlátozásokra tekintet nélkül is megkötöheti az ujitóval.

/7/ A 7.§. /2/ bekezdésében említett esetben a kísérletre, illetőleg megvalósításra vonatkozó szerződést a megvalósító vállalat /állami szerv/ nevében az irányító szerv köti meg.

/8/ Az ujitót meg lehet bízni a javaslatának kivitelezéséhez szükséges rajzok, tervek elkészítésével. Az ujitó, továbbá azok, akik az ujitóval együtt a rajzok, tervek elkészítésében résztvesznek, nem esnek a magántervezés korlátozásáról szóló rendelkezések hatálya alá. A miniszter megállapíthatja azt az értékhatárt, amelyen felül az ilyen megbízás megadásához az irányító szerv előzetes hozzájárulása szükséges.

Megjegyzés: A munkaügyi miniszter csak az ujitót kívánja kivenni a magántervezés korlátozásáról szóló rendelkezések hatálya alól.

Ezt az álláspontot nem tudjuk magunkévá tenni egyrészt azért, mert adott esetben a terv elkészítése olyan nagyterjedelmű munkát jelent, hogy az ujitó azzal egyedül megbirkózni képtelen, másrészt a visszaélés meggátolására elégnék tartjuk azt a rendelkezést, hogy a miniszter értékhatárt szabhat, melyen felüli értékű munka elvégzéséhez már a felettes szerv engedélye szükséges.

A Legfőbb Ügyész helyettese az illetékes miniszter engedélyétől kívánja függővé tenni a tervezési munkáknak az ujitó, illetőleg munkatársai által történő elvégzését.

Véleményünk szerint tulzottan bürokratikussá válnék az eljárás, ha kisebb ügyel kapcsolatban is a miniszter engedélyét kellene kikérni.

Az építésügyi miniszter az ujitás megvalósítása céljából szükséges terveknek az ujitó általi elkészítését egyáltalán nem akarja megengedni.

Véleményünk szerint ez az álláspont tarthatatlan, egyrészt azért, mert az ujitás bevezetése módfelett elhúzódna, másrészt pedig, mert az ujitó ismeri legjobban a saját szellemi alkotását, tehát adott esetben ő a legalkalmasabb a kivitelezés céljából szükséges tervek elkészítésére.

A közlekedés- és postaügyi miniszter helyettese a /3/ bekezdés szövegezését nem tartja világosnak azért, mert véleménye szerint abból nem tűnik ki, hogy amennyiben a kísérlet az előre meghatározott eredményt nem produkálja, úgy ez az elutasítás alapjául szolgálhat-e.

Véleményünk szerint a szöveg egyértelmű, azon változtatni nem kell. Nyilvánvaló, hogy amennyiben a kísérlet az előre várt teljes eredményt nem adja meg, de a vezető megítélése szerint a kísérleteket érdemes folytatni, úgy a javaslatot nem elutasítani kell, hanem azt tovább kell kísérletezni.

A kohó-és gépipari miniszter álláspontja szerint nem kell szerződést kötni olyan esetekben, amikor az ujitás díja az 1.000 Ft-ot nem haladja meg.

Tekintettel arra, hogy a szerződés megkötésekor a díj nagyságát sok esetben előrelátni még nem lehet, nem indokolt a szerződéskötés mellőzése. Különösen is a szerződés, amely kisebb ügyeknél csak kis, alig néhány sor terjedelmű, a jogbiztonságot szolgálja, erre pedig a kis javaslat szerzőjének is szüksége van.

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke szükségesnek tartja a megvalósítási szerződésben is megjelölni a megvalósításért felelős személyt.

Miután az ujitás bevezetéséért a szerződést aláíró egyszemélyi elbíráló és a maga területén minden dolgozó felelős, szükségtelennnek tartjuk egy felelős személynek a szerződésben való külön megjelölését.

Az ujitó díjazása.

- /1/ Az ujitót annak az évnek népgazdasági eredménye alapján kell díjazni, amely az ujitás megvalósításától számított 2 év közül a ~~leg~~ kedvezőbb népgazdasági eredményt adja. A második év végén készített számítás alapján az ujitónak esetleg járó díjkülönbözetet egy hónapon belül folyósítani kell.
- /2/ A díjazás tekintetében a jelen rendelet rendelkezései és ezek keretein belül a megvalósító szerv vezetője és az ujitó által kötött szerződésben foglaltak irányadók.
- /3/ Ha az ujitó javaslatát más vállalatnál /állami szervnél/ is benyújtja, megvalósítás esetén őt az /1/ és /2/ bekezdésben foglalt rendelkezések szerint kell díjazni.
- /4/ Ha az ujitást más vállalat /állami szerv/ az első megvalósításától számított 1 éven belül más személy javaslatára valósítja meg, az ujitót az /1/ és /2/ bekezdésben foglalt rendelkezések szerint kell díjazni és ezenfelül az átvételt javasoló személy részére tapasztalatcsere díj címén az ujitót megillető díj 20%-ának megfelelő összeget kell kifizetni, feltéve, hogy az átvétel javasolása nem tartozik az illető munkaköréből folyó kötelességei közé. Szerződést ilyen esetben is az ujitóval kell megkötni.
- /5/ Ha az ujitást az első megvalósítástól számított 1 év eltelte után, más személy javaslatára másik vállalatnál /állami szervnél/ is megvalósítják, az átvételt javasoló személynek az ujitási díj 20%-át kitevő tapasztalatcsere díjat kell fizetni feltéve, hogy az átvétel javasolása nem tartozik az illető munkaköréből folyó kötelességei közé. Az eredeti ujitót az ujitási díj 20%-a illeti meg. Ilyen esetben a szerződést az átvételt javasoló személlyel kell megkötni, az eredeti ujitót pedig erről értesíteni kell.
- /6/ Az előző bekezdésben említett 1 éves határidőt a mezőgazdaság területén a földművelésügyi miniszter 2 évre felemelheti.
- /7/ A helytelenül kifizetett ujitási vagy feltalálói díjat csak akkor kell visszafizetni, ha az ujitó, illetőleg feltaláló rossz-hiszemősége megállapítható. Ez a szabály nem érinti a helytelen kifizetést okozó személy felelősségét. A visszafizetéssel kapcsolatos eljárás bírói utra tartozik.

/8/ Ujítás külföldre történő átadása esetén, ha az átadás eredménye pénzben nem mutatható ki, az ujitó részére az ujítás jelentőségéhez mért egyszeri díjazás jár. Ennek összegét az Országos Találmányi Hivatal elnöke az illetékes miniszterrel egyetértésben állapítja meg. A díjat az Országos Találmányi Hivatal folyósítja.

Megjegyzés: A pénzügyminiszter a /7/ bekezdés olyan módosítását kéri, hogy az ujitó által jóhiszeműen felvett díj is visszafizettethető legyen. Ugyanezt kéri a Legfőbb Ügyész helyettese is, de legalábbis annak kimondását kéri, hogy a visszafizetés alóli mentesség csak a 6 hónapnál régebben kifizetett díjakra vonatkozik

Fenti álláspontokkal azért nem tudunk egyetérteni, mert az ujitót nem lehet sújtani a vállalat, állami szerv által követett esetleges hiba miatt. Az ujitó már esetleg régen elköltötte az ujitási díjat, amikor utólag megállapítják, hogy a javaslat előterjesztése munkaköri kötelessége volt. Nyilvánvalóan helytelen lenne az ujitót ilyen esetben visszafizetésre kötelezni. Ez ártana a mozgalomnak, egyben ellentétes lenne az eddigi jogszabályokkal és gyakorlatokkal.

A munkaügyi miniszter a tapasztalatcsere díjat 0-20%-ban kívánja megállapítani.

Véleményünk szerint ilyen álláspontnak a jogszabályban való rögzítése kárára volna a tapasztalatcsere mozgalomnak, hiszen az eddigi összes ujitási rendeletek minimum 20%-ban állapították meg a tapasztalatcsere díjat. A leszállítás lehetővé tétele a különben sem kellő mértékben fejlett tapasztalatcserét még hátrányosabban befolyásolná.

Az építésügyi miniszter határidőhöz kívánja kötni, hogy az ujitónak meddig jár a tapasztalatcsere díj abban az esetben, ha az ujitást más személy javaslata alapján az első megvalósítástól számított 1 év eltelte után való-
sitják meg másutt is. Álláspontja szerint a felügyeleti hatóságnak olyan jogokat kell biztosítani, hogy a jogtalanul felvett ujitási díj visszafizetését elrendelheti.

Nem volna helyes az építésügyi miniszter által kívánt határidőkorlátozást a jogszabályba bevenni, mert népgazdasági érdek, hogy az egyszer bevált ujitást akár 8-10 év múlva is átvételre javasolják, ha annak megvalósítása még ennyi idő eltelte után is népgazdasági hasznot hoz. Viszont az átvételnek ilyen javasolása csak akkor fog megtörténni, ha erre a kellő anyagi ösztönzés megvan. Nem tudunk egyetérteni olyan állásponttal, hogy a felettes hatóság még a jóhiszeműen felvett ujitási díj visszafizetését is elrendelheti. A kérdés elbírálását annak természetére tekintettel leghelyesebb bírói hatáskörbe utalni.

10.§.

A pénzben kifejezhető népgazdasági eredmény megállapításának irányelvei.

/1/ A pénzben kifejezhető népgazdasági eredmény megállapításának főbb irányelvei a következők:

a/ a megvalósító szervnél jelentkező eredményen, illetőleg ráfordításon kívül figyelembe kell venni az ujitás hatását más szervek / pl. továbbfeldolgozó vállalatok / termelésére / önköltségére, minőségére, stb./,

b/ az ujitás népgazdasági eredményeinek megállapításánál összehasonlítási alapként a tényleges állapotot, a tervet vagy a norma szerinti állapotot kell figyelembe venni,

c/ a népgazdasági eredmény megállapításánál az eredményt javító tényezőkkel szemben az eredményt rontó hatásokat / pl. beruházások leírási hányadát / - akár magánál a megvalósító szervnél, akár máshol jelentkeznek - ellentételként figyelembe kell venni.

/2/ Az ujitások és találmányok népgazdasági eredményének mérésére és elszámolására egyebekben a 14/1955./VIII.28/P.M.sz.rendelet, illetőleg a pénzügyminiszter által az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben kiadandó rendelet rendelkezései irányadók.

/3/ Az ujitónak a díjazás alapjául szolgáló gazdaságossági számításba való betekintés jogát csak honvédelmi érdekből, illetőleg államtitok fennforgása esetében lehet megtagadni.

Megjegyzés: Az építésügyi miniszter szükségesnek tartja annak kimondását, hogy a népgazdasági eredmény megállapításának helyességét a főnérnök és főkönyvelő aláírásával tartozik igazolni.

Tekintettel arra, hogy a 14/1955/VIII.28/ P.M.sz.rendelet ezt már ugys kimondja, a kormányrendeletbe való megismétlése felesleges.

A közlekedés- és postaügyi miniszter helyettes szükségesnek tartja a népgazdasági eredmény kiszámításával kapcsolatos irányelvek felülvizsgálatát.

Álláspontjával egyetértünk, azonban a kérdés rendezése nem a kormányrendelet, hanem a pénzügyminiszter és az Országos Találmányi Hivatal elnöke által együttesen kiadandó rendelet keretébe tartozik.

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke a most említett rendelet kiadását határidőhöz kívánja kötni.

Véleményünk szerint felesleges ilyen határidőnek a kormányrendeletbe való felvétele.

11.§.

Az ujitási díj megállapítása.

/1/ Az ujitási díj összege és folyósításának határideje tekintetében a megvalósításra vonatkozó szerződésben az alábbi szabályok figyelembevételével kell rendelkezni:

a/- ha az ujitás megvalósítása által elérhető népgazdasági eredmény pénzben kifejezhető /10.§./, az ujitási díj a felek megállapodása szerint a népgazdasági eredmény 2-10%-áig terjedhet. Beruházási megtakarítást eredményező ujitás esetében a díj a most említett százalékos kulcs alatt is megállapítható. A százalékos kulcs nagyságának megállapításánál általában a középértékből kell kiindulni. A kulcs végleges nagyságának megállapítása a javaslat műszaki színvonalának, a termelés szempontjából való jelentőségének, a népgazdasági eredmény nagyságának, a megoldott feladat bonyolultságának, az ujitó által előzetesen kifejtett tevékenység mértékének, a külkereskedelmi kihatásoknak, stb. tényezőknek együttes mérlegelése alapján történik;

b/ többtermelést, vagy új cikk gyártását eredményező ujitás díját a többletmennyiséggel, illetőleg a termelt mennyiséggel arányosan kell megállapítani. A díj a többletmennyiség önköltségének legfeljebb 2%-a, illetőleg a termelt mennyiség önköltségének legfeljebb 5%-a lehet. Az illetékes miniszter megállapíthatja, hogy mit kell új cikknek tekinteni azzal a korlátozással, hogy valamely termék színének, formájának vagy méretének megváltoztatására irányuló javaslatot új cikk előállítására irányuló javaslatként elbírálni nem lehet. A százalékos kulcs nagyságának meghatározásánál értelemszerűen alkalmazni kell az a./pontban foglaltakat;

c/ minőségjavulást eredményező ujitás díját függővé kell tenni a minőségi mutatóktól, valamint a javított minőség mellett legyártandó mennyiségtől,

d/ egészségvédelemmel, továbbá balesetelhárítással kapcsolatos ujitás díját a lehetőség szerint kidolgozandó műszaki vagy egyéb hatásokkal arányosan kell megállapítani.

/2/ Ha az ujitás nem sorolható az /1/ bekezdés a-d/pontjaiban szabályozott esetek körébe, az ujitási díjat eszmei alapon kell megállapítani. A díj nagyságának meghatározásánál figyelembe kell venni az /1/ bekezdés a/pontjában említett tényezőket.

/3/ Az ujitási díj első részletét a megvalósítástól számított 8 napon belül kell folyósítani. Az ujitási díj első részlete az előzetes számítások alapján előreláthatólag kifizetésre kerülő ujitási díj 5-10%-áig terjedhet. A második és további részletek nagysága és fizetési határideje tekintetében a felek a megvalósításra vonatkozó szerződésben állapodnak meg azzal a korlátozással, hogy e részletek csak a megvalósítás után az eredmény jelentkezésének arányában folyósíthatók.

/4/ Az ujitási díj alsó határa 100.- Ft.

/5/ Ha a felek által kölcsönösen megállapított teljes ujitási díj összege a 2.000 Ft-ot nem haladja meg, azt ilyen irányú megállapodás esetén a megvalósítás után a szerződésben megállapított határidőn belül teljes összegben kell kifizetni. Ebben az esetben az ujitónak további díjra / díjkiegészítésre/ igénye nincs.

/6/ Ha a felek által kölcsönösen megállapított ujitási díj összege a 25.000 Ft-ot előreláthatólag meghaladja, a megvalósításra vonatkozó szerződés csak a minisztérium jóváhagyásával válik hatályossá.

/7/ Ha a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötése után derül ki, hogy a díj összege az előző bekezdésben megállapított értékhatárt meghaladja, további díjrészletet csak az előző bekezdés szerinti jóváhagyás után lehet folyósítani. A jóváhagyás megtagadása esetén az ujitó a jóváhagyás megadása végett, az Országos Találmányi Hivatalhoz fordulhat.

Megjegyzés: A közlekedés- és postaügyi miniszter helyettese a kormányrendeletben kér intézkedést olyan esetekre, amikor az ujitás népgazdasági eredménye a 100 Ft-ot nem haladja meg, figyelemmel arra, hogy a tervezet szerint az ujitási díj alsó határa 100 Ft.

A kérdést az Országos Találmányi Hivatal elvi döntéssel már rendezte, szükségtelen annak kormányrendeletben való szabályozása.

A Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetségének elnöke kéri a 77/ bek. zdséből annak elhagyását, hogy az ujitó az Országos Találmányi Hivatalhoz fordulhat abban az esetben, ha a felettes szerv a díjazás összegét nem hagyta jóvá.

A nehézipari miniszter ugyanennek a résznek törlését kéri, mert álláspontja szerint a felettes szerv jóváhagyásának hiányában az ujitó a bírósághoz fordulhat. A kohó- és gépipari miniszter pedig annak kimondását kívánja, hogy a felettes szerv jóváhagyásának megtagadása esetén az ujitó a bírósághoz fordulhat.

A nehézipari miniszternek és a Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetsége elnökének álláspontjával azért nem értünk egyet, mert a jóváhagyás megtagadása esetén nincs érvényes szerződés, márpedig csak érvényesen megkötött szerződés alapján lehet bírói utat igénybe venni. Viszont helytelen lenne az ujitótól jogvédelem nélkül hagyni olyan esetekben, amikor javasolta a vártnál jobban bevált és ezért 25.000 Ft-on felüli díj illetné meg, viszont a felettes szerv ennek folyósítását valamilyen okból engedélyezni nem akarja. Szükséges tehát annak kimondása, hogy ilyenkor a jóváhagyást az Országos Találmányi Hivatal adhatja meg. Az Országos Találmányi Hivatal által történt jóváhagyás esetén - miután most már érvényes szerződés van - az ujitó a bírósághoz fordulhat. Ily módon tehát a kohó- és gépipari miniszter álláspontja a tervezetben benne van.

A kohó- és gépipari miniszter a 10.000 Ft-nál magasabb eszmei díjak esetén is szükségesnek tartja a felettes szerv jóváhagyását.

Véleményünk szerint indokolatlan lenne ilyen korlátozás bevezetése, mert az a vállalat jogkörének túlságos korlátozását jelentené.

A belkereskedelmi miniszter helyettese nem ért azzal egyet, hogy csak a megvalósítás után lehet az első díjrészletet folyósítani. Véleménye szerint már a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötése után indokolt díjrészletet fizetni. Nem ért továbbá egyet azzal sem, hogy új cikk előállítására irányuló javaslat esetén a díjat az önköltségnek 5%-ában kell megállapítani. Véleménye szerint 2% elegendő.

Fenti álláspontokkal nem értünk egyet. A szerződés megkötése még nem jelenti okvetlenül az ujitás megvalósítását, márpedig díjat fizetni csak megvalósított ujitás esetén indokolt. Az új cikkekre irányuló javaslat kidolgozása pedig általában nagyobbarányú ujitói tevékenységet igényel, ezért az 5%-os felső határt indokoltnak tartjuk.

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke az 50.000 Ft-on felüli díj jóváhagyását a miniszter hatáskörébe kívánja utalni.

Véleményünk szerint a felügyeleti szerv ilyen irányu ellenőrzése elég.

A Szövetkezetek Országos Szövetségének elnöke az új cikk fogalmának pontosabb meghatározását kívánja.

Nem tartjuk helyesnek ujtásjogi szempontból egységesen szabályozni az új cikk fogalmát. Helyesebb ezt a feladatot az egyes tárcákra bízni, amelyek a szakmai sajátosságaik figyelembevételével állapíthatják meg az új cikk fogalmát.

12.§.

Ujtási díjfizetési kötelezettség.

- /1/ Az ujtónak járó díjat az a vállalat /állami szerv/ köteles kifizetni, amelynek vezetője az ujtóval a megvalósításra vonatkozó szerződést megkötötte.
- /2/ Ha az ujtás megvalósítása révén elért népgazdasági eredmény nem az ujtási díj kifizetésére kötelezett vállalatnál / állami szervnél/ jelentkezik, a szerződő szerv jogosult az ujtási díjat arra hárítani, akinek javára az ujtást megvalósították. Ha már a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötése előtt ismeretes, hogy a népgazdasági eredmény mely vállalatnál /állami szervnél/ jelentkezik, a népgazdasági eredmény megállapításába és a szerződés megkötésébe az érintett szervet be kell vonni. Ha csak később állapítható meg, hogy az ujtás megvalósítása mely vállalat /állami szerv/ javára szolgál, ennek megállapításától számított 15 napon belül^{kell} a szervnek a népgazdasági eredmény megállapításába és a szerződésbe való bevonás iránt intézkedni. Ezek a rendelkezések a megvalósításra vonatkozó szerződésben megállapított fizetési határidőket nem érintik.
- /3/ Az esetleges áthárítási vitákban a döntőbizottság / központi, miniszteriumi, megyei, fővárosi, stb. döntőbizottság/ határoz. A hatásköri és eljárási szabályokat a Központi Döntőbizottság elnöke állapítja meg.

13.§.

Az ujitó bérezése.

/1/ Ujitás esetén a teljesítménybérezés alapjául szolgáló időszakletet oly mértékben kell csökkenteni, illetőleg a teljesítménykövetelményt oly mértékben kell megemlíni, amilyen mértékben az ujitással végzett munka termelékenyebb a régénél.

/2/ Az ujitó és az ujitást önként átvevők részére hat naptári hónapon keresztül az ujitás igénybevételel végzett munkákra kiegészítő fizetésként el kell számolni az időszaklet csökkenéséből vagy a teljesítménykövetelmény növeléséből adódó különbséget.

/3/ Társ szerzőség esetében az ujitó részére megállapított kedvezmények minden egyes társ szerzőt megilletnek.

14.§.

Az ujitásokkal kapcsolatos viták.

/1/ A kísérletezésre, vagy megvalósításra vonatkozó szerződés megkötése után az ujitó és a megvalósító szerv között felmerülő viták polgári peres utra tartoznak; szerzőségi /társ szerzőségi/ vitáknál a 2.§./3/ bekezdése szerint kell eljárni.

/2/ Ha az ujitó és a megvalósító szerv között akár a kísérletezésre, akár a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötése előtt véleményeltérés merül fel, közös megállapodás alapján alávetethetik magukat az általuk választott személy vagy bizottság döntésének, amely a felekre kötelező. Ha a felek ilyen eljárásban, illetőleg a vitást kérést eldöntő személy / bizottság összetétele/ tekintetében nem egyeznek meg, a vállalat / állami szerv/ az ujitást gyakorlatba nem veheti, illetőleg a kísérletezést meg nem kezdheti. Ha azonban a véleményeltérés a munkaköri köteleesség kérdésében merül fel, a javaslatot gyakorlatba lehet venni, de a megvalósító szerv a véleményeltérés felmerülésétől számított 15 napon belül a felettes szervhez köteles fordulni a munkaköri köteleesség tisztázása céljából. E rendelkezés nem érinti az ujitónak azt a jogát, hogy ebben a kérdésben ő is a felettes szervhez fordulhasson.

/3/ A megvalósításra vonatkozó szerződés hiányában, fontos népgazdasági érdekből az illetékes miniszter elrendelheti az ujitás igénybevételel. Ilyen igénybevételel birtokában a vállalat /állami szerv/

jogosult az ujitást gyakorlatba venni. A megfelelő ellenérték megállapítását a megvalósító szervnek az igénybevételétől számított 15 napon belül a bíróságtól keresettel kell kérnie.

E rendelkezés nem érinti az ujitónak azt a jogát, hogy az ellenérték megállapítása kérdésében ő is a bírósághoz fordulhasson.

/4/ Ha az ujitó és megvalósító szerv között a megvalósításra vonatkozóan szerződés nem jött létre, de a megvalósító szerv később a javaslat tárgyát - igénybevételre vonatkozó döntés vagy az ujitó tudta nélkül - gyakorlatba veszi, az ujitó részére a jelen rendeletben megállapított keretek között az általa eredetileg kért díjat meg kell fizetni. Az eljárás bírói utra tartozik.

/5/ Ha az ujitásként elfogadott javaslatot a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötése előtt az ujitó tudtával megvalósították és az érdekeltek a díjazás tekintetében megállapodni nem tudnak, közös megegyezéssel alávetethetik magukat az általuk választott személy vagy bizottság döntésének, amely a felekre kötelező. Ha a felek ilyen eljárásban, illetőleg a vitás kérdést eldöntő személy / bizottság összetétele / tekintetében nem egyeznek meg, az ujitási díj megállapítása bírói utra tartozik. A pert a megvalósító szerv 15 napon belül köteles megindítani. E rendelkezés nem érinti az ujitónak azt a jogát, hogy ő is a bírósághoz fordulhasson.

15.§.

Társadalmi ellenőrzés.

Az ujitási ügyek intézésének társadalmi ellenőrzését a szakszervezetek irányítják; az ellenőrzés során az ujitási ügyek iratait megtekinthetik és a szükséges felvilágosítások megadását kérhetik.

Megjegyzés: Az építésügyi miniszter álláspontja szerint azt kell kimondani, hogy a mozgalom társadalmi ellenőrzését a szakszervezetek nem irányítják, hanem közvetlenül ellátják.

Véleményünk szerint a szövegezésből kitűnik, az is, hogy a szakszervezetek maguk végzik az ellenőrzést.

16.§.

Kísérletezési és megvalósítási költségek.

- /1/ Az ujitási javaslatok kísérletezésével és megvalósításával kapcsolatos költségeket / munkabér, stb./ a vállalatok - a /2/ bekezdésben foglalt kivétellel - termelési költségként kötelesek elszámolni. Ha e költségek a tárgynegyedéven belül nem térülnek meg, a népgazdasági eredmény jelentkezésének arányában elszámolásuknál a naptári évtől függetlenül, legfeljebb négy negyedévre történő időbeli elhatárolást lehet alkalmazni. Ha azonban a költségek a vállalat éves termelési költségének 1%-át meghaladják, az időbeli elhatárolás nyolc negyedévre is terjedhet.
- /2/ Az irányító szerv által nagyjelentőségűnek minősített ujitás kísérletezésével és megvalósításával kapcsolatos költségeket a műszaki fejlesztési alap terhére is el lehet számolni.
- /3/ Az ujitásokkal kapcsolatos beruházási jellegű költségek mind-azokból a forrásokból fedezhetők, amelyek a beruházások megvalósítására szolgálnak / beruházási hitel, vállalatfejlesztési alap, önköltségcsökkentéssel kapcsolatos bankhitel, stb./
- /4/ Ha a javaslat népgazdasági eredménye egészben vagy részben nem a megvalósító vállalatnál / állami szervnél/ jelentkezik, az érdekelt vállalatok / állami szervek/ a megvalósítással kapcsolatos költségeket és a népgazdasági eredményt megállapodásuk alapján egymás között kötelesek megosztani. Megállapodás hiányában az illetékes döntőbizottság határoz.
- /5/ Az ujitási javaslat kísérletezésére és megvalósítására történő bérjellegű kifizetéseket bérköltségként kell elszámolni, bérálap-ellenőrzés szempontjából azonban nem tartoznak a béralapba és nem esnek a túlórázást korlátozó munkaügyi jogszabályok rendelkezéseinek hatálya alá.
- /6/ Az ujitó részére meg kell téríteni azokat a költségeit és munkadíját / felhasználható kísérleti darab, felhasználható műhelyrajz, stb./, amelyek javaslatának kidolgozásával kapcsolatban merültek fel, feltéve, hogy ezek a vállalat /állami szerv/ kísérleti, illetve megvalósítási költségeit csökkentik. A térítés kérdésében vita esetén az ujitó a bírósághoz fordulhat. A kísérletezésre, illetőleg megvalósításra vonatkozó szerződés alapján vég-

zett munka ellenértékét is meg kell téríteni. Ha a javaslattevőt munkaviszony alapján végzett munkája alól meghatározott időre felmentik, részére átlagkereset jár; más esetben / pl. rendes munkaidőn túl/ munkájáért a szerződés szerinti külön díjazás illeti meg. Az átlagkereset kiszámítása tekintetében a munkaügyi jogszabályok irányadók.

/7/ A tapasztalatcsere és az ujitómozgalom propagandájával és fejlesztésével kapcsolatos költségek / műszaki továbbképző körök fenntartási költségei, szaklapok beszerzési költségei, pályázatok, kiállítások, plakátok költségei, stb./ fedezésére a vállalatok a teljes beralapjuk 6 tíz-ezrelékének megfelelő összeget használhatnak fel. Ezt meghaladó összeget csak a miniszterium engedélye alapján használhatnak fel.

/8/ Az állami költségvetésből fenntartott szerveknél / intézményeknél, stb./ az ujitásokkal kapcsolatos díjak és költségek fedezetéről a megvalósító szerv költségvetésében külön keretben kell gondoskodni. Ez a keret az egyéb célokra szolgáló keretektől független és kizárólag az ujitásokkal kapcsolatos díjak és költségek fedezésére használható fel.

/9/ Több népgazdasági ágat érintő vagy jelentős ujitás kísérletezéséhez és megvalósításához szükséges összegeket az Országos Találmányi Hivatal költségvetési hitelkeretéből rendelkezésre bocsáthatja. A megvalósítás után az Országos Találmányi Hivatal a költségek megtérítését követelheti.

Megjegyzés: A közlekedés- és postaügyi miniszter helyettese annak kimondását kívánja, hogy a beruházási hitelkeretből meghatározott %-ot kell tartalékolni ujitások megvalósítására.

Tekintettel arra, hogy az ujitásokkal kapcsolatos költségek fedezetéről az /1/ - /3/ bekezdés részletesen intézkedik, feleslegesnek tartjuk külön tartalék-képzés elrendelését.

A kohó- és gépipari miniszter szerint a /2/ bekezdés szövegezése nincs összhangban a műszaki fejlesztési alapra vonatkozó egyéb rendelkezésekkel, mert ez utóbbi rendelkezések szerint csak nagyjelentőségű ujitások esetén lehet a költségeket a műszaki fejlesztési alap terhére elszámolni. Szükségtelennek tartja a kohó- és gépipari miniszter az /5/ bekezdésnek a tulajdonfelhasználással kapcsolatos rendelkezéseit.

Az általunk javasolt szabályozás is csak nagyjelentőségű ujtás esetén engedi meg a költségeknek a műszaki fejlesztési alap terhére történő elszámolását. Nem látunk tehát ellentmondást fennforogni. A túlórákorlátozást elrendelő munkaügyi jogszabályok alól történő kivételt az ujtások gyors és maradéktalan bevezetése indokolja.

Az építésügyi miniszter a /6/ bekezdés kiegészítését kéri oly módon, hogy az ujtó részére a javaslatának kidolgozásával, annak benyújtása előtt felmerült költségeket kell megtéríteni.

A rendelet vonatkozó részeinek egybevetéséből nyilvánvaló, hogy a benyújtás előtti költségekről van szó, ezért ennek külön kimondása felesleges.

A pénzügyminiszter a /8/ bekezdés szerinti szabályozást ellenzi, mert az felesleges költségvetési keretek előírányozását teszi szükségessé.

Az eddigi tapasztalatok azt bizonyították, hogy az ujtási díjnak a jutalmazási keretből történő fizetése az állami költségvetés terhére gazdálkodó szervezetnél az ujtási megalommal szemben egyenesen ellenszenvet keltett, a dolgozók az ujtóra rossz szemmel néztek, hiszen az ujtási díj a jutalom-keretet csökkentette. E visszás helyzetet kívánja az általunk javasolt szabályozás megszüntetni. Felesleges költségvetési keretek előírányozása véleményünk szerint azért nem forog fenn, mert minden szerv a tapasztalatok alapján tudja, hogy mennyi ujtás érkezik be és ennek megfelelően tudja megtervezni az ujtások megvalósítására, illetőleg az ujtási díjak kifizetésére szükséges összegeket.

17.§.

Az ujitás megvalósításában közreműködők díjazása.

- /1/ Azokat, akik az ujitás kísérletének sikerét, illetőleg a megvalósítást átlagon felüli tevékenységükkel mozdították elő, közreműködői díjban kell részesíteni. A díjban az ujitó kivételével, munkakörre tekintet nélkül bárki /vezetőállású dolgozó, irányító szerv dolgozója, igazgató, főmérnök, ujitási előadó, más vállalati, kutató-tervezőintézeti dolgozó is/ részesíthető.
- /2/ A közreműködői díjra jogosultak személyét és a díj felosztását, az ujitó meghallgatása után a megvalósító szerv vezetője állapítja meg; határozatának meghozatala előtt köteles a helyi szakszervezet véleményét kikérni. Az igazgatónak, helyetteseinek, a főmérnöknek, a főkönyvelőnek és az irányító szerv dolgozójának közreműködői díját az irányító szerv állapítja meg, a szakszervezet előterjesztése alapján, az ujitó meghallgatása után.
- /3/ Ha a népgazdasági eredmény eléréséhez az ujitott alapanyagot, illetőleg a félkész terméket továbbfeldolgozó vállalat dolgozóinak közreműködése szükséges, a továbbfeldolgozó vállalat átlagon felüli tevékenységet kifejtő dolgozóit az /1/ bekezdés alapján megállapított díjazásból ugyancsak részesíteni kell. A díj megoszlásának arányát a két vállalat dolgozói által kifejtett tevékenység arányában, a két vállalat igazgatója - a helyi szakszervezetek meghallgatása után - együttesen állapítja meg. Megegyezés hiányában az illetékes döntőbizottság határoz.
- /4/ Az összes közreműködők részére kifizethető díj együttes mértéke az első évre járó ujitási díj 10-100%-a, a kifejtett tevékenységtől függően. Az egyes közreműködők között a díjat az általuk kifejtett tevékenység arányában kell megosztani.
- /5/ A díjat a megvalósító vállalat folyósítja; esetleges áthárítására, az ujitási díj áthárítására vonatkozó szabályok irányadók.
- /6/ A közreműködői díj egyes részleteit az ujitási díjrészletek arányában és azokkal egyidejűleg kell kifizetni.
- /7/ E § alapján kifizetésre kerülő díjakat az ujitók megillető díjazáson felül kell kifizetni és az ujitási díjnak megfelelően kell elszámolni.

/8/ Ha a közreműködők részére megállapított teljes közreműködői díj összege a 25.000.- Ft-ot meghaladja, a minisztérium jóváhagyását kell kikérni. Ennek megtörténte előtt közreműködői díjat folyósítani nem lehet

/9/ A közreműködők nevét és a részükre megállapított közreműködői díj összegét a vállalat /állami szerv/ hirdetőtábláján vagy más alkalmas helyen 8 napra ki kell függeszteni.

Megjegyzés.

A Legfőbb Ügyész helyettese a közreműködői díj megállapítását abban az esetben is a Felettes szervre kívánja bízni, ha a közreműködők között az ujitási előadó szerepel.

Véleményünk szerint erre szükség azért nincs, mert az ujitási előadó nem vezetőállású dolgozó.

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke szükségesnek tartja, hogy a kiadandó végrehajtási utasítások részletesen szabályozzák a közreműködői díj előfeltételeit.

Alláspontunk szerint ennek nincs semmi akadálya.

A kohó- és gépipari miniszter szerint "a közreműködési tevékenység részletes szabályozásra szorul." közelebbi javaslat azonban ezzel kapcsolatban nincs.

18.§.

Az ujitási előadókra vonatkozó általános szabályok.

/1/ Az ujitásokkal kapcsolatos ügyintézés ellátása és összefogása céljából a vállalat /állami szerv/ vezetője - lehetőleg a műszaki osztály dolgozói sorából - ujitási előadót jelöl ki. Azoknál a vállalatoknál, amelyeknél az ujitási ügyek száma indokoltá teszi, a vezető az ujitási előadót függetlenítheti, illetőleg a legnagyobb vállalatoknál ujitási iroda felállítását rendelheti el. Középfokú irányító szerveknél a miniszter határozza meg, hogy szükséges-e az ujitási előadó függetlenítése. Az ujitási előadó egyéb munkák ellátásával csak oly mértékben bízható meg, hogy az ujitások ügyintézésére elég idő álljon rendelkezésére.

/2/ Ujitási előadónak általában olyan személyt kell kijelölni, aki az ujitási előadók részére a minisztérium által rendszeresített tanfolyamot elvégezte és a szakvizsgát letette. Ha az ujitási előadó a jelen rendelet hatálybalépésekor ilyen szakvizsgával nem rendel-

kezik, vagy a rendelet hatálybalépése utáni időben ilyen szakvizsgával nem rendelkező személyt jelölnek ki ujitási előadónak, az előírt szakvizsgát a miniszter által megszabott határidőn belül kell letennie.

Megjegyzés.

Az építésügyi miniszter azt kívánja kimondani, hogy az ujitási előadót minden esetben a műszaki osztály dolgozói sorából kell kijelölni.

Ez már csak azért sem hajtható végre, mert például egyes kereskedelmi vállalatoknál műszaki osztály nincs is.

19.§.

A vezető, az ujitási előadó /ujitási iroda/ feladatai a vállalatoknál és állami szerveknél.

/1/ A vezető illetékes szervei /osztályok, csoportok, stb./ útján

a./ gondoskodik az ujitási feladattervek kidolgozásáról, határoz az ujitási javaslatok felől /ha az ujitás alap- vagy félkész termék minőségét érinti, illetőleg ha az eredmény más szervnél jelentkezik, előzetesen beszerzi a továbbfeldolgozó vállalatok, illetőleg érdekelt szervek véleményét/,

b./ megkötí az ujitóval a kísérletre, illetőleg a megvalósításra vonatkozó szerződést,

c./ gondoskodik a kísérletre, illetőleg a megvalósításra vonatkozó szerződés alapján az ujitás kísérletezéséről, bevezetéséről, a vállalati tervekbe való felvétel útján is.

d./ biztosítja a műszaki segítséget /rajzok, leírások, stb./ a javaslatok kidolgozásához, a szükséghez képest szakemberek bevonásával is,

e./ gondoskodik a másutt is megvalósítható javaslatoknak a felettes szervhez való továbbításáról,

f./ félévenként jelentést tesz a Központi Statisztikai Hivatal részére az ujitótevékenység eredményeiről,

g./ félévenként - termelési értekezlet vagy szakszervezeti beszámoló keretében - köteles a dolgozókkal a megvalósult ujitásokat ismertetni az ujitók és közreműködők neveinek felsorolásával és a részükre juttatott díjak összegének megjelölésével.

/2/ Az ujitási előadó /ujitási iroda/

- a./ ellátja a javaslatok átvételével, azok kifüggesztésével kapcsolatos teendőket és vezeti az ujitási naplót,
- b./ előkészíti az ügyeket döntésre,
- c./ felvilágosítást ad ujitási kérdésekben,
- d./ figyelemmel kíséri a javaslatok sorsát és szükség esetén jelentést tesz a vezetőknek,
- e./ figyelemmel kíséri a megvalósított ujitások népgazdasági eredményét és az ujitási díjak fizetését,
- f./ továbbítja a nála benyújtott javaslatokat az azok megvalósítására illetékes szervhez.

20.§.

A miniszter és a minisztériumok ujitási feladatköre.

- /1/ A népgazdaság és az államigazgatás egyes ágazataiban az ujitói és feltalálói tevékenység irányítása és ellenőrzése az illetékes miniszter feladata.
- /2/ A minisztérium ellátja saját területén az ujitótevékenység propagandájával kapcsolatos állami feladatokat.
- /3/ A minisztériumi ujitási és találmányi ügyintézés elvi irányítására, összefogására, a tárcán belüli tapasztalatcsere lebonyolítására, az Országos Találmányi Hivatallal a kapcsolatok tartására minden minisztériumban megfelelő szervet /személyt/ kell kijelölni.
- /4/ Minden iparigazgatóságnál /főosztálynál/ ujitási előadót kell kijelölni.
- /5/ A miniszterekre és minisztériumokra vonatkozó rendelkezéseket a Minisztertanácsnak közvetlenül alárendelt szervekre és azok vezetőire megfelelően alkalmazni kell.

21.§.

Az Országos Találmányi Hivatal feladatai.

Az Országos Találmányi Hivatal mint az ujitói és feltalálói tevékenység fő elvi kérdéseinek központi állami irányító szerve

a./ figyelemmel kíséri a bel- és külföldi ujitói és feltalálói tevékenység alakulását, a fennálló jogszabályokkal való összhangját és a szükséghez képest kezdeményezi, előkészíti és előterjeszti az új jogszabályok tervezetét,

b./ jogosult ellenőrizni az ujitásokról és találmányokról szóló rendelet megtartását és a szükséghez képest az intézkedésre hivatott szerveknél véleményes javaslatot tesz,

c./ elvi kérdésekben a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek megkeresésére véleményt nyilvánít, illetve a jogegység biztosítása céljából - a bíróságokat kivéve - az összes szervekre kötelező elvi döntéseket hoz, a Szakszervezetek Országos Tanácsa és az érdekelt miniszter véleményének előzetes kikérése után. A bíróságokat is kötelező elvi döntések meghozatalánál a Legfelsőbb Bírósággal együttműködik és a Legfelsőbb Bíróság elnökénél kezdeményezi ilyen elvi döntések hozatalát,

d./ meghatározza az ujitási előadók szakképzésére vonatkozó irányelveket,

e./ közreműködik az ujitói és feltalálói tevékenység fejlesztésében. Résztvesz a tevékenység országos propagandájának megszervezésében és lebonyolításában /sajtó, kiállítások, ankétok rendezése, stb./,

f./ előmozdítja - saját eszközeivel is - egyes nagyobb jelentőségű javaslatok kísérlétezését, illetőleg megvalósítását,

g./ szervezi és lebonyolítja az ujitások és találmányok elterjesztését szolgáló tapasztalatcserét a 24.§. értelmében,

h./ ellátja az iparági feladattervekkel kapcsolatos feladatokat /23.§./,

i./ köteles a beruházások tervezésénél a műszaki színvonal tekintetében véleményt nyilvánítani és dokumentációt szolgáltatni a minisztériumok vagy az országos hatáskörű szervek megkeresésére,

j./ jogszabályokban szabályozott eljárás szerint dönt a szabadsalom megadása kérdésében.

Megjegyzés.

A könnyűipari miniszter a g./, h./ és i./pontok, az Országos Tervhivatal pedig az i./pont elhagyását javasolja, mert álláspontja szerint e feladatok elvégzése nem az O.T.H. hatáskörébe tartozik, illetőleg a Tervhivatal szerint az i./pont szerinti szabályozás a műszaki fejlesztés egyéb, később szabályozásra kerülő kérdéseivel együtt lesz aktuális.

Ezekkel az álláspontokkal szemben utalunk az előterjesztés indokolásában előadottakra.

22.§.

A Központi Statisztikai Hivatal feladatköre.

A Központi Statisztikai Hivatal félévenként megküldi az ujitótevékenységre vonatkozó statisztikát a minisztereknek és az Országos Találmányi Hivatal elnökének. A statisztikai rendszert a Központi Statisztikai Hivatal elnöke az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben dolgozza ki.

23.§.

Ujitási feladattervek.

/1/ Minden vállalatnál az egyes tervidőszakokra ujitási feladattervet kell kidolgozni. Ebben ki kell tűzni azokat a feladatokat, amelyeknek az ujitók közreműködésével való megoldása elsősorban kívánatos. A feladattervbe fel kell venni azokat a feladatokat is, amelyeket a vállalat termékeit továbbfeldolgozó vállalatok a termékek minőségének megjavításával kapcsolatban, továbbá a felettes szervek tűznek ki, ha azokat a vállalat hivatalból nem tudja megoldani, fel kell venni továbbá az iparági ujitási feladattervben foglalt feladatokat is. A feladattervben lehetőleg fel kell tüntetni a megoldás esetén várható népgazdasági eredményt is.

/2/ Az ujitási feladattervet a vállalat dolgozza ki és azt megfelelően a dolgozók tudomására kell hozni.

/3/ A minisztériumi iparigazgatóságok /főosztályok/ legalább évenként iparági ujitási feladattervet kötelesek készíteni; ebbe az iparág által megoldandó fontos feladatokat kell felvenni.

A minisztériumok az iparági ujitási feladatterveket az Országos Találmányi Hivatalnak megküldik. Az Országos Találmányi Hivatal gondoskodik azok széleskörű ismertetéséről, elterjesztéséről és figyelemmel kíséri megvalósításukat.

/4/ A feladattervbe felvett feladatok közül a vezető megítélése szerint legfontosabb feladatokat megoldó ujitók részére, a megvalósítás után, az ujitási díjszámla terhére 3.000 forintig terjedhető külön díjat lehet kifizetni, amelyet az ujitási díjból levonni nem szabad.

Megjegyzés.

A könnyűipari miniszter az iparági ujitási feladattervet feleslegesnek tartja, mert álláspontja szerint annak általános elrendelése csak felesleges bürokráciát jelent.

A könnyűipari miniszter álláspontjával szemben utalunk az előterjesztésben ezzel kapcsolatban már előadottakra.

24.§.

Tapasztalatcsere.

/1/ A vállalat /állami szerv/ vezetője minden olyan gyakorlatban bevált ujitást, amely máshol is megvalósítható, köteles az illetékes minisztériumnak megküldeni. A minisztérium köteles a tapasztalatcsereére neki megküldött anyagot felülbírálni és a tárca területén belüli tapasztalatcseréről gondoskodni.

/2/ A más minisztériumok területén is felhasználható anyag műszaki leírását és ábráit és az egyéb szükséges adatokat a minisztérium megküldi az Országos Találmányi Hivatalnak. Az Országos Találmányi Hivatal az ily módon hozzá beérkezett anyagot megfelelő formában továbbítja azokhoz a vállalatokhoz /állami szervekhez/, amelyeknél a javaslat megvalósítható.

/3/ A vállalat /állami szerv/ a minisztériumtól vagy az Országos Találmányi Hivataltól érkezett javaslatot köteles az ujitási naplóba bevezetni és azt az egyéb javaslatok módjára elbírálni. Az elbírállással kapcsolatos érdemi határozatot a vállalat /állami szerv/ köteles a javaslatnak hozzá történt beérkezésétől számított 2 hónapon belül az ujitón kívül annak a szervnek is megküldeni, amely a javaslatot hozzá továbbította. Ha ennek akadályja van, a vállalat /állami szerv/ azt köteles az említett határidőn belül közölni, megjelölve az érdemi határozat elküldésének várható időpontját.

Megjegyzés.

A könnyűipari miniszter e szakasz teljes elhagyását javasolja.

Az építésügyi miniszter szükségesnek tartja ugyan a szervezett tapasztalatcserét, azonban annak lebonyolítását nem kívánja az OTH hatáskörébe utalni.

Ezekkel az álláspontokkal szemben az előterjesztés indoklásában előadottakra utalunk.

II. rész.

Találmányok.

25.§.

A találmány fogalma és jogi oltalma.

/1/ Jelen rendelet alkalmazása szempontjából találmánynak kell tekinteni valamely feladat új, haladást jelentő és a gyakorlatban hasznosítható műszaki megoldását.

/2/ Találmány jogi oltalmát oly módon lehet megszerezni, hogy a jogosult a találmányra szabadalmi oltalmat kér. A szabadalom megszerzésére a vonatkozó jogszabályokban foglalt rendelkezéssel irányadók.

/3/ Találmánnyal kapcsolatban a feltaláló terhére munkaköri kötelet megállapítani nem lehet.

Megjegyzés.

A közlekedés- és postaügyi miniszter helyettese szabályozni kívánja azt az esetet, amikor az ujításként benyújtott javaslatnál bizonyos mérvű munkaköri kötelezettséget állapítottak meg és ennek megfelelően az ujítási díjat csökkentett viszont később a javaslatot találmányként elfogadták.

A kérdés véleményünk szerint elvi döntéssel rendezhető, kormányrendeleti intézkedésre szükség nincs.

26.§.

A szolgálati találmány fogalma.

/1/ Szolgálati találmány annak a személynek - pl. kutatói munkakörben alkalmazott dolgozónak - találmánya, kinek munkaviszonyból, szerződésből vagy külön megbízásból folyó kötelessége, hogy szaktudását olyan új eljárások, termékek kidolgozására is fordítsa, mint amelyeknek tárgykörébe a találmány tartozik.

/2/ A szolgálati találmányra a szabadalmat elsősorban a munkáltató, illetőleg a megbízó igényelheti.

/3/ A szabadalmi bejelentés megtételére a feltaláló is jogosult, a bejelentés másolatát azonban köteles a munkáltatóhoz, illetőleg a megbízóhoz legkésőbb a bejelentésnek az Országos Találmányi Hivatalnál történő benyújtásáig eljuttatni. A munkáltató, illetőleg a megbízó a bejelentés másolatának vételétől számított egy hónapon belül köteles mind az Országos Találmányi Hivatallal, mind pedig a feltalálóval írásban közölni, hogy a szabadalomra igényt tart-e. E határidő elmulasztása esetén a munkáltatót a jogáról lemondottnak kell tekinteni.

/4/ Ha a szolgálati találmányra a szabadalmat a munkáltatónak, illetőleg a megbízónak adják meg, mind a szabadalmi okiraton, mind pedig a lajstromban fel kell tüntetni, hogy a szabadalom tárgya szolgálati találmány. A feltaláló részére ebben az esetben a jelen rendeletben foglalt rendelkezések /29.§./ szerint díjazás jár, amelyet a munkáltató, illetőleg a megbízó, továbbá a felhasználó vállalat és a feltaláló között kötendő szerződésben kell megállapítani. A feltaláló a szerződésben félként csak a részére járó díjazással kapcsolatban szerepelhet. Ha az érdekeltek a díjazásra vonatkozólag megállapodni nem tudnak, a feltaláló díjazásának megállapítását a bírósággal keresettel kérheti.

/5/ Ha a munkáltató, illetőleg a megbízó a szabadalomra nem tart igényt, a találmányból eredő minden jog a feltalálót illeti meg. Ez a szabály érvényes arra az esetre is, ha a szabadalmaztatási eljárás során a munkáltató, illetőleg a megbízó az Országos Találmányi Hivatal ismételt felhívása ellenére sem pótolja a szabadalmi bejelentés hiányait. Ilyen esetben az eljárást a feltaláló bevonásával kell folytatni.

/6/ A találmány szolgálati jellegével kapcsolatos vitákban az irányító szerv meghallgatása után végérvényesen az Országos Találmányi Hivatal dönt.

27.§.

Elsőbbségi jog a találmány hasznosítására.

Munkaviszonyban álló, de új eljárások vagy termékek kidolgozására

nem kötelezett személyeknek találmányai tekintetében - ha azok a munkáltató termelési körébe tartoznak - a munkáltatót elsőbbségi jog illeti meg. Az elsőbbségi jog abban áll, hogy a kísérletezésre és megvalósításra vonatkozó szerződést elsősorban a munkáltatóval kell a feltalálónak megkötnie, feltéve, hogy a munkáltató ajánlata a más állami szervek részéről esetleg tett ajánlatoknál nem kedvezőtlenebb a feltalálóra nézve. A munkáltató elsőbbségi jogáról lemondhat. A munkáltató értesítése és nyilatkozata tekintetében a 26.§. rendelkezései megfelelően irányadók. A munkáltató és a feltaláló között a jelen § alapján felmerülő viták eldöntése polgári peres utra tartozik.

Megjegyzés.

A kohó- és gépipari miniszter e § utolsó előtti mondatának világosabb megfogalmazását kéri.

Álláspontunk szerint a szövegből határozottan megállapítható, hogy a 26.§-ra való utalás csak a munkáltató értesítésével és nyilatkozatával kapcsolatban történik.

28.§.

A találmány hasznosítása.

- /1/ A feltaláló vállalattal /állami szervvel/ találmányának hasznosítására szerződést köthet.
- /2/ A hasznosítás történhet oly módon, hogy a feltaláló a szabadalom tulajdonjogát átengedi, vagy pedig oly módon, hogy megvalósításra vonatkozó szerződést köt. Vállalattal /állami szervvel/ kötött szerződés esetén az állam jogosult a találmányt más vagy több vállalata útján is hasznosítani.
- /3/ A feltaláló találmányát külföldön csak a külkereskedelmi miniszter által kijelölt szerv útján, e szervvel kötött szerződés alapján hasznosíthatja. A hasznosításhoz továbbra is szükségesek a fennálló jogszabályokban előírt engedélyek.
- /4/ Az Országos Találmányi Hivatal a népgazdaság szempontjából legfontosabb találmányokat hasznosítás céljából a minisztériumoknak megküldi. A minisztériumok a közölt határidőn belül tájékoztatják az Országos Találmányi Hivatalt, hogy a találmányt meg kívánják-e

valósíttatni és igenlő esetben közlik a szükséges kooperációt is magukban foglaló intézkedési terveket. Ezek végrehajtását az Országos Találmányi Hivatal jogosult ellenőrizni és a tapasztalt hiányosságokra az illetékes miniszter figyelmét felhívni. Ezek a rendelkezések nem érintik a feltalálóval való szerződéskötés kötelezettségét.

/5/ A magánszemélyek között találmány megvalósítására kötött szerződésekre jelen rendelet rendelkezései nem terjednek ki.

Megjegyzés.

A kohó- és gépipari miniszter a 28.§. világosabb megfogalmazását kéri, mert álláspontja szerint a tervezet szerinti fogalmazás nem ad választ arra a kérdésre, hogy milyen jogok illetik meg a feltalálót a találmány hasznosítása területén, ha a szabadalom tulajdonjoga nem az övé. Kéri továbbá olyan rendelkezés felvételét, hogy ha a szabadalom tulajdonjoga nem a feltalálóé, a hasznosításra a feltaláló belföldi állami vállalattal külön engedély nélkül is szerződést köthet.

Véleményünk szerint a tervezet szövege világos, az módosításra nem szorul. A kiegészítést sem tartjuk szükségesnek, mert ha pl. a szolgálati szabadalom tulajdonosa, a kutató intézet a feltaláló érdekei ellenére nem akar belföldi vállalattal szerződni, a feltaláló a felettes szerv közbelépését kérheti.

29.§.

A feltaláló díjazása.

A feltalálót megillető díjazás, továbbá a kísérletre, illetőleg megvalósításra vonatkozó szerződés, az esetleges jogviták, a kísérletezési és megvalósítási költségek és a közreműködői díj tekintetében a jelen rendelet 8., 10., 11., 12., 14., 16. és 17. §-aiban foglalt rendelkezéseket megfelelően kell alkalmazni az alábbi eltérésekkel:

a./ a feltaláló a szabadalmi oltalom teljes ideje alatt - ha csak valakinek kizárólagos használati engedélyt nem adott - az első megvalósító szervén kívül további szervekkel is köthet megvalósításra vonatkozó szerződést,

b./ a szabadalmi oltalom fennállásának időtartamán belül a feltalálót a megvalósítástól számított 5 év népgazdasági eredménye ^{alapján} illeti meg a díjazás, más vállalat /állami szerv/ által az oltalmi időn belül történő további megvalósítás esetén a feltalálót vállalatonként /állami szervenként/ további 5 évi díjazás illeti meg. Más vállalat /állami szerv/ által történő megvalósítás esetén - amennyiben az érdekeltek másként nem állapodnak meg - a feltalálót az első szerződésben megállapított feltételek szerint illeti meg a díjazás,

c./ a megvalósításra vonatkozó szerződésben rendelkezni kell a találmány külföldi oltalma megszerzésének kérdésében,

d./ találmány külföldre történő átadása esetén, ha az átadás eredménye pénzben nem mutatható ki, a feltaláló részére a találmány jelentőségéhez mért egyszeri díjazás jár. Ennek összegét az Országos Találmányi Hivatal elnöke az illetékes miniszterrel egyetértésben állapítja meg. A díjat az Országos Találmányi Hivatal folyósítja,

e./ első részletként legfeljebb a megvalósítástól számított első három évben járó díj 5-10 %-át lehet kifizetni,

f./ ilyen irányú megállapodás esetén a megvalósítás után a teljes feltalálói díjat a szerződésben megállapított határidőn belül egy összegben ki kell fizetni, ha az az 5.000 Ft-ot nem haladja meg. Ebben az esetben a feltalálónak további díjra /díjkiegészítésre/ igénye nincs,

g./ az előző pontokban foglalt rendelkezések nem zárják ki az Országos Találmányi Hivatal által megadott szabadalom tulajdonjogának átruházását,

h./ olyan javaslat megvalósítására, amelyre az Országos Találmányi Hivatal még szabadalmat nem adott, az újításokra vonatkozó szabályok szerint kell a szerződést megkötöni. A felek azonban már a szerződés megkötésével egyidejűleg megállapodhatnak a meg-

valósítási szerződés részletei tekintetében arra az esetre is, ha a javaslatra az Országos Találmányi Hivatal a szabadalmat megadja. Az erre vonatkozó megállapodás csak a szabadalmat megadó végzés kiadása után lép hatályba.

i./ a találmány megvalósításában átlagon felüli tevékenységet kifejtő közreműködők részére az első két évre járó feltalálói díj 10-100 %-áig terjedő összeg fizethető ki közreműködői díj címén,

j./ találmányok átvételre történő javasolása esetén a javaslattevőt a feltalálóval kötött szerződés szerinti első két évre járó feltalálói díj 20 %-a illeti meg tapasztalatosere díj címén, feltéve, hogy az átvétel javasolása nem tartozik az illetőnek munkaköréből folyó kötelelességei közé,

k./ állami szerv tulajdonát képező találmánynak más állami szerv által történő átvétele esetén az átadó a találmány kidolgozásával kapcsolatban felmerült költségei arányos részének megtérítését követelheti. Az ezzel kapcsolatos viták döntőbizottsági utra tartoznak.

30.§.

Szabadalmi költségek előlegezése.

A kísérletezésre, illetőleg megvalósításra vonatkozó szerződést megkötő szerv jogosult a találmány bejelentésével kapcsolatos költségeket /bejelentési illeték, leírások, rajzok elkészítésének költségei, stb./ a feltalálórészére előlegezni. Az előlegezett összeget a feltalálónak járó első díjrészletből le kell vonni. Az említett költség a kísérletre vonatkozó szerződés megkötése előtt is előlegezhető.

III. rész.

Vegyes és hatálybaléptető rendelkezések.

31.§.

Litünetés adományozása.

Népgazdasági szempontból nagyjelentőségű újítás vagy találmány szer-

zójének az Országos Találmányi Hivatal elnöke a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben, az illetékes minisztérium véleményének kikérése után "kiváló ujitó", illetőleg "kiváló feltaláló" kitüntetéstudományozhat.

Megjegyzés.

A munkaügyi miniszter a "Kiváló feltaláló" kitüntetés adományozását feleslegesnek tartja, mert véleménye szerint minden találmány kiváló teljesítményt jelent.

A találmányok is különböző értéket képviselnek a népgazdaság szempontjából, ezért indokolt a legkiválóbb találmányok szerzői részére a kitüntetés cím adományozása.

32.§.

A rendelet hatályának kiterjesztése a szövetkezetekre.

- /1/ A jelen rendelet rendelkezéseit a kisipari /:háziipari:/ és a földművesszövetkezetekre megfelelően alkalmazni kell.
- /2/ A jelen rendeletet a mezőgazdasági termelőszövetkezetekre és termelőszövetkezeti csoportokra azokkal az eltérésekkel kell alkalmazni, amelyeket a földművelésügyi miniszter az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben rendelettel megállapít.
- /3/ A 6.§. /3/ bekezdése szerint a helyi szakszervezet hatáskörébe utalt feladatot a szövetkezet vezetősége által kijelölt háromtagú bizottság látja el.

Megjegyzés.

A Legfőbb Ugyész helyettese szövetkezeti vonalon az ujitási javaslatok elbírálását a felettes szerv hatáskörébe kívánja utalni, de legalábbis annak kimondását kéri, hogy amennyiben az ujitási díj 5.000.-Ft-ot meghalad, a megvalósításra vonatkozó szerződés csak a Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetsége jóváhagyásával válik hatályossá.

A Szövetkezetek Országos Szövetsége elnöke az /1/ bekezdés alábbiak szerinti szövegezését kéri: "Jelen rendelet hatálya a szövetkezeti /:földművesszövetkezeti:/ ujitók jogainak elismerésére és érvényesítésére is kiterjed. Az ujitást irányító, elbíráló és ellenőrző szervezet tevékenységére vonatkozó határozatokat jelen rendelet irányelvei alapján a szövetkezeti szervek központjai, igazgatóságai állapítják meg."

./.

A Legfővv. Ügyész helyettesének javaslatával azért nem értünk egyet, mert ez a szövetkezetek hatáskörének tulajdonságos korlátozását jelentené. A Szövetkezetek Országos Szövetségének elnöke által javasolt szöveg viszont lényegileg nem mond mást, mint a tervezetben foglalt szöveg.

33.§.

Szakvélemény beszerzése.

A vállalatok és az állami szervek az Országos Találmányi Hivatal, a felügyeletet gyakorló minisztérium vagy a bíróság megkeresésére ujitási és találmányi ügyekben kötelesek díjtanul szakvéleményt adni.

34.§.

Adó- és illetékmentesség.

- /1/ Az ujitási díjak, továbbá az ujitásokkal és találmányokkal kapcsolatban vállalalettól /:állami szervtől:/ felvett munkadíjak, jutalmak és minden egyéb juttatás adómentes, kivéve a feltalálói díjat.
- /2/ A feltalálói díjakat a jövedelemadóra vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról és kiegészítéséről szóló 6/1959/I.25./-Korm.számú rendeletben, illetőleg a végrehajtási utasításában foglalt rendelkezések szerint kell adóztatni.
- /3/ Az ujitási javaslatokkal kapcsolatos minden beadvány és eljárás költség- és illetékmentes. A jelen rendelet alapján ujitással, illetőleg találmánnyal kapcsolatban folyamatba tett polgári peres eljárás illetékmentes.
- /4/ Az állam a közvetlen tulajdonát képező szabadalmak után évi illetéket nem fizet.

35.§.

Ujitási és találmányi ügyekkel kapcsolatos büntettek és szabálysértés. .

- /1/ A vállalat igazgatója, valamint az ujitási ügyek intézéséért felelős más dolgozók kötelesek a tudomásrajutástól - fegyelmi eljárás esetén annak befejezésétől - számított három nap alatt

./.

büntető feljelentést tenni abban az esetben, ha tudomásukra jut, hogy valaki - akár a szerző beleegyezésével, akár anélkül - másnak ujitási vagy találmányi javaslatát sajátjaként vagy társ-szerzeményeként tünteti fel, vagy ha az ujitásokkal, illetve találmányokkal kapcsolatos más büntettről szereznek tudomást.

/2/ Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, szabálysértést követ el és 1.000.-Ft-ig terjedhető pénzbírsággal sújtható az, aki az Országos Találmányi Hivatalnál szabadalmaztatás végett bejelentett, de az Országos Találmányi Hivatal által még közzé nem tett valamely találmányi javaslatot nyilvánosságra hoz.

/3/ A szabálysértés miatt az eljárás a járási /:városi, fővárosi, kerületi:/ tanács végrehajtó bizottsága igazgatási osztályának hatáskörébe tartozik.

36.§.

Határozatok közzétevése.

/1/ Az ujitási, illetőleg találmányi ügyekben a szabálysértés miatt eljáró szerv az eljárást megszüntető, illetőleg befejező jogerős határozatát az Országos Találmányi Hivatalnak és az illetékes miniszternek megküldi.

/2/ Ujitási ügygel összefüggő jogerős fegyelmi határozatot a jogerőre emelkedéstől számított 15 napon belül az illetékes minisztériummal és az Országos Találmányi Hivatallal közölni kell.

37.§.

Felhatalmazás.

A minisztériumok, továbbá a Kormánynak közvetlen alárendelt szervek vezetői a népgazdaságnak és az államigazgatásnak az irányításuk alatt álló ágában az ujitási ügyek intézését a szakmai sajátosságoknak megfelelően, a jelen rendelet által megszabott keretekben, az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben szabályozzák.

Megjegyzés.

A kohó- és gépipari miniszter szükségesnek tartja annak kimondását, hogy a végrehajtási utasítások kizárólag azokra az eljárásjogi rendelkezésekre vonatkozhatnak, amelyek szabályozását maga a rendelet utalja miniszteri hatáskörbe.

Fenti állásponttal azért nem értünk egyet, mert egyéb rendelkezések szabályozása is tartozhat végrehajtási utasítás keretébe. Természetes viszont, hogy a végrehajtási utasítások a kormányrendelettel ellentétbe nem kerülhetnek.

38

Hatálybaléptető rendelkezések.

/1/ Jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba. Rendelkezéseit - a /2/ és /3/ bekezdésekben foglalt kivételekkel - a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

/2/ Az 53/1955/VIII.25./M.T.sz. rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni:

a./ ujitások tekintetében, ha 1957. június 23. napjáig az ujitó a megvalósításra történt elfogadásról szóló értesítést már kézhezvette vagy eddig az időpontig a megvalósítás már megtörtént,

b./ találmányok tekintetében, ha 1957. június 23. napjáig a minisztériumnak a megvalósításra vonatkozó elfogadó nyilatkozata az Országos Találmányi Hivatalhoz már beérkezett vagy eddig az időpontig a megvalósítás már megtörtént.

/3/ A 38/1957/VI.23./Korm.sz. rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni azon ujitások és találmányok tekintetében, amelyekkel kapcsolatban a jelen rendelet hatálybalépésének napjáig a megvalósításra vonatkozó szerződést már megkötötték, vagy amelyeket 1957. június 23. napját követően megvalósítottak.

/4/ Ha 1957. évi június hó 23. napján a minisztérium elfogadó nyilatkozata az Országos Találmányi Hivatalhoz még nem érkezett meg, a bejelentést a továbbiakban szabadalmi bejelentésként kell kezelni azzal az eltéréssel, hogy a bejelentőnek bejelentési illetéket lerónia nem kell.

/5/ Ha 1957. évi június hó 23. napján az Országos Találmányi Hivatal a szerzői tanusítványt már kiadta, a találmányt azonban az állam gyakorlatba nem vette, sem a megvalósításra vonatkozó kezdő intézkedések hat hónapon belüli megtételét nem tervezi, a feltaláló jogosult az egyéb jogszabályok keretei között a találmányt saját maga gyakorlatba venni, illetőleg annak gyakorlatbavételére magán-személlyel is megállapodást kötni /:a találmányt hasznosítani:/.

./.

/6/ Az állam nevében az /5/ bekezdés értelmében teendő nyilatkozatot az a minisztérium teszi meg, amely a találmányt az állam részére elfogadta. A minisztérium a nyilatkozatot a feltaláló ilyen értelmű kérelmének előterjesztésétől számított 30 napon belül köteles megtenni. E határidő elmulasztása esetén az /5/ bekezdés szerinti jog a feltalálót a minisztérium nyilatkozatának bevétele nélkül is megilleti.

/7/ Az /5/ és /6/ bekezdés rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni az 1957. évi június 23. napja után kiadott szerzői tanúsítvánnyal kapcsolatos találmányok tekintetében is. Ebben az esetben az /5/ bekezdés szerinti hat hónapos határidőt a szerzői tanúsítvány keltétől kell számítani.

/8/ Ha a vállalat /:állami szerv:/ a találmányt utólag gyakorlatba veszi, a feltalálói díj az /5/ és /7/ bekezdés szerint történt hasznosítás esetén is megilleti a feltalálót. Az utólagos gyakorlatbavétel a találmány korábbi hasznosításával kapcsolatos jogot nem érinti, a találmány további hasznosítására kizárólag a találmányt az állam részére elfogadó minisztérium adhat engedélyt.

/9/ Az állam által korábban már gyakorlatba vett találmányt a feltaláló csak a találmányt az állam részére elfogadó minisztérium engedélye alapján hasznosíthatja.

/10/ A jelen rendelet hatálybalépésével egyidejűleg - kivéve a /3/ bekezdésben foglalt ügyek tekintetében - az újításokról és találmányokról szóló 38/1957/VI.23./Korm.sz. rendelet hatályát veszti. A 220/1949/I.8./Korm.sz. rendelet 9.§-ának /2/ és /3/ bekezdése azonban továbbra is a 38/1957/VI.23./Korm.sz. rendelet 27.§-ának /4/ bekezdésével módosított szöveggel hatályos.

Általános megjegyzések.

A belkereskedelmi miniszter rövid bevezetőt kíván, amelyben a mozgalom politikai és népgazdasági fontosságára kell utalni.

Jelenleg nem szokásos kormányrendeleteket bevezetővel ellátni. Ezért maradt el a bevezető.

./.

Az építésügyi miniszter nem tartja szükségesnek új kormányrendelet kiadását, véleménye szerint elég volna módosító rendelet megjelentetése.

Figyelemmel a könnyebb áttekinthetőségre és kezelhetőségre, indokolt új egységes jogszabály kiadása.